

Bezpečnostní prostředí kraje

Bc. Ondřej Kulich

Diplomová práce
2022

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta logistiky a krizového řízení

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta logistiky a krizového řízení
Ústav ochrany obyvatelstva

Akademický rok: 2021/2022

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Bc. Ondřej Kulich**
Osobní číslo: **L20453**
Studijní program: **N1032A020002 Bezpečnost společnosti**
Specializace: **Ochrana obyvatelstva**
Forma studia: **Prezenční**
Téma práce: **Bezpečnostní prostředí kraje**

Zásady pro vypracování

1. Zpracujte rešerši se zaměřením na monografie, odborné články a koncepční strategické dokumenty.
2. Popište možné hrozby a rizika v bezpečnostním prostředí kraje.
3. S aplikací metod analýzy rizik zhodnoťte bezpečnostní prostředí kraje a analyzujte hrozby a rizika.
4. Navrhněte případná doporučení pro snížení možných rizik a hrozeb v bezpečnostním prostředí.

Forma zpracování diplomové práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

1. POPOV, Georgi, Bruce K. LYON, Bruce HOLLICROFT. *Risk assessment: a practical guide to assessing operational risks*. Hoboken: Wiley, 2016. ISBN 978-1-118-91104-4.
2. SMOLÍK, Josef a Tomáš ŠMÍD. *Vybrané bezpečnostní hrozby a rizika 21. století*. Brno: Masarykova univerzita, Mezinárodní politologický ústav. Monografie, 2010. ISBN 978-80-210-5288-8.
3. ŠENOVSÝ, Pavel. *Bezpečnost občanů a rizika v území*. V Ostravě: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství. Spektrum (Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství), 2015. ISBN 978-807-3851-729.

Další odborná literatura dle doporučení vedoucího diplomové práce.

Vedoucí diplomové práce: **doc. RSDr. Václav Lošek, CSc.**
Ústav ochrany obyvatelstva

Datum zadání diplomové práce: **1. prosince 2021**

Termín odevzdání diplomové práce: **6. května 2022**

L.S.

doc. Ing. Zuzana Tučková, Ph.D.
děkanka

prof. Ing. Dušan Vičar, CSc.
ředitel ústavu

V Uherském Hradišti dne 1. prosince 2021

PROHLÁŠENÍ AUTORA DIPLOMOVÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že:

- diplomová práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému a dostupná k nahlédnutí;
- na moji diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- podle § 60 odst. 1 autorského zákona má Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užit své dílo – diplomovou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování diplomové práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové práce využít ke komerčním účelům;
- pokud je výstupem diplomové práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

- že jsem na diplomové práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
- že odevzdaná verze diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou obsahově totožné.

V Uherském Hradišti, dne: 5.8.2022

Jméno a příjmení studenta: Bc. Ondřej Kulich

.....
podpis studenta

ABSTRAKT

Diplomová práce je zaměřena na bezpečnostní prostředí vybraného kraje. Vychází z právních rámců, současného stavu bezpečnostního prostředí. Toto bezpečnostní prostředí je popsáno a analyzováno a za pomoci metod analýzy rizik jsou zjištěny hrozby a rizika bezpečnostního prostředí kraje a za pomoci nabitých informací jsou zpracovány návrhy a doporučení na zlepšení bezpečnostního prostředí.

Klíčová slova: Bezpečnost, bezpečnostní prostředí, riziko, hrozba.

ABSTRACT

The diploma thesis focuses on the safety environment of the selected region. It is based on legal frameworks, the current state of the safety environment. This safety environment is described and analyzed and with the help of risk analysis methods the threats and risks of the safety environment of the region are identified and with the help of the information gathered, suggestions and recommendations are made to improve the safety environment.

Keywords: Safety, safety environment, risk, threat.

Mé poděkování patří především vedoucímu mé diplomové práce doc. RSDr. Václavu Loškovi, CSc. Za odborné vedení, trpělivost a cenné rady a připomínky.

Dále chci poděkovat své rodině a kamarádům, kteří mě v průběhu práce a také celého studia podporovali.

Motto

„S velkou mocí přichází i velká odpovědnost.“

-Stan Lee

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské/diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD.....	9
CÍL PRÁCE A POUŽITÉ METODY.....	10
I TEORETICKÁ ČÁST	11
1 PRÁVNÍ NORMY	12
2 BEZPEČNOST	14
2.1 VNĚJŠÍ BEZPEČNOST	14
2.2 VNITŘNÍ BEZPEČNOST	14
3 BEZPEČNOSTNÍ PROSTŘEDÍ	15
3.1 VNITŘNÍ BEZPEČNOSTNÍ PROSTŘEDÍ	16
3.2 VNĚJŠÍ BEZPEČNOSTNÍ PROSTŘEDÍ.....	16
4 BEZPEČNOSTNÍ HROZBY	17
4.1 TERORISMUS	17
4.2 EXTREMISMUS.....	21
4.3 ORGANIZOVANÝ ZLOČIN	23
4.4 PŮSOBENÍ CIZÍ MOCI.....	25
4.5 BEZPEČNOSTNÍ ASPEKTY MIGRACE	27
4.6 PŘÍRODNÍ HROZBY.....	28
4.7 ANTROPOGENNÍ HROZBY.....	30
4.8 HROZBY V KYBERPROSTORU.....	31
4.9 ENERGETICKÁ, SUROVINOVÁ A PRŮMYSLOVÁ BEZPEČNOST	32
5 DÍLČÍ ZÁVĚR	35
II PRAKTICKÁ ČÁST	36
6 MORAVSKOSLEZSKÝ KRAJ.....	37
6.1 INFRASTRUKTURA	39
6.2 KRITICKÁ INFRASTRUKTURA.....	39
6.3 HROZBY A RIZIKA.....	39
6.4 BEZPEČNOSTNÍ SYSTÉM KRAJE	42
6.5 KRIZOVÉ A HAVARIJNÍ PLÁNOVÁNÍ	43
7 KVALITATIVNÍ ANALÝZA RIZIK S VYUŽITÍM JEJICH SOUVZTAŽNOSTI.....	45
8 METODA ANALÝZY RIZIK SWOT	51
8.1 SWOT ANALÝZA PRO MORAVSKOSLEZSKÝ KRAJ	51
9 NÁVRHY A DOPORUČENÍ	56
ZÁVĚR	58

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	59
SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	63
SEZNAM OBRÁZKŮ	64
SEZNAM TABULEK.....	65

ÚVOD

Bezpečnost je pro život velmi důležitá a její zachovávání a chránění je nezbytné pro normální fungování. Bezpečnost je často definována jako stav, kdy jsou na nejnížší možnou míru eliminovány rizika, která mohou ohrozit život, zdraví či majetek člověka. Bezpečnost může být také chápána jako ochrana systému před hrozbami a riziky nebo také jako stav, kdy je systém schopen odolávat známým a předvídatelným vnitřním a vnějším hrozbám, které mohou mít negativní dopad. Hrozby a rizika mohou být jak naturogenní tak antropogenní.

Cílem této diplomové práce je zhodnocení bezpečnostního prostředí vybraného kraje. Bezpečnostní prostředí bude hodnoceno na základě popisu možných hrozeb a rizik, které se v daném kraji vyskytují a ohrožují jeho bezpečnost. Za pomoci norem a strategických dokumentů je potřeba udržovat bezpečnostní prostředí ve stavu, kde jsou všechna rizika snížena na nejnížší možnou míru, anebo jsou zcela eliminovány.

Pomocí popisu je možné zjistit současné bezpečnostní prostředí. Všechna rizika a hrozby, které působí a ovlivňují bezpečnost v kraji a proti kterým se musí bojovat a snažit se je odstranit. Toto mají za úkol složky IZS a všechny ostatní orgány týkající se bezpečnosti. K tomu může dojít z vynaložené iniciativy, která je zaměřena na informování obyvatelstva. Takové informace mohou občanům poskytnout návod, jak se v různých situacích chovat a jak postupovat.

V teoretické části budou rozepsány právní normy a důležité dokumenty, které souvisí s bezpečností a bezpečnostním prostředím. Dále bude následovat popis bezpečnosti a bezpečnostního prostředí kraje. Posléze dojde na rozepsání bezpečnostních hrozeb, které ovlivňují bezpečnostní prostředí Moravskoslezského kraje.

Praktická část bude zaměřena na seznámení s krajem a použití metod analýzy rizik a to konkrétně metoda KARS a metoda SWOT. Tyto analýzy odhalí hrozby a rizika a určí jejich míru. Po zhodnocení těchto hrozeb a rizik dojde k návrhům a doporučením na jejich snížení či úplné eliminování.

CÍL PRÁCE A POUŽITÉ METODY

Hlavním cílem této diplomové práce je popsat a rozvést hrozby a rizika bezpečnostního prostředí kraje a to konkrétně kraje Moravskoslezského. Následně za pomoci metod analýzy rizik zhodnotit možná rizika a určit ta nejzávažnější. Poté budou učeny návrhy a doporučení pro zlepšení bezpečnosti a předcházení těchto hrozeb.

Dílčí cíle

Diplomová práce má tyto dílčí cíle:

- Rešerše se zaměřením na monografii a odborné články.
- Popis možných hrozeb a rizik v bezpečnostním prostředí kraje.
- Zhodnocení a analýza hrozeb a rizik v bezpečnostním prostředí kraje.
- Návrh doporučení pro snížení hrozeb a rizik.

Metody práce

V diplomové práci byly použity tyto metody:

- Pozorování – Zjištění informací o Moravskoslezském kraji.
- Popis – Po předešlém pozorování popsání a zhodnocení Moravskoslezského kraje a jeho bezpečnostního prostředí.
- Analýza – Analyzování současných hrozeb a rizik.
- Syntéza – Pomocí analýzy dojde k určení hlavních hrozeb a posléze se navrhnou ideální opatření pro jejich snížení.
- Dedukce – Zaměření na současný stav bezpečnostního prostředí kraje, jeho rizika a hrozby a dojde k návrhům a doporučením ke zlepšení.
- Indukce – Určení teoretických závěrů za pomoci informací.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 PRÁVNÍ NORMY

Klíčovými zákony, které upravují a řeší oblast bezpečnosti a bezpečnostního prostředí České republiky, jsou:

- **Zákon číslo 1/1993 sb.**, Ústava České republiky. (Česko, 1993)
- **Zákon číslo 2/1993 sb.**, Listina základních práv a svobod. (Česko, 1993)
- **Zákon číslo 110/1998 sb.**, Ústavní zákon o bezpečnosti České republiky. (Česko, 1998)
- **Zákon číslo 219/1999 sb.**, O ozbrojených silách ČR. (Česko, 1999)
- **Zákon číslo 221/1999 sb.**, O vojácích z povolání. (Česko, 1999)
- **Zákon číslo 222/1999 sb.**, O zajišťování obrany České republiky. (Česko, 1999)
- **Zákon číslo 239/2000 sb.**, O integrovaném záchranném systému a změně některých zákonů. (Česko, 2000)
- **Zákon číslo 240/2000 sb.**, O krizovém řízení a změně některých zákonů. (Česko, 2000)
- **Zákon číslo 241/2000 sb.**, O hospodářských opatřeních pro krizové stavy a o změně některých souvisejících zákonů. (Česko, 2000)
- **Zákon číslo 585/2004 sb.**, O branné povinnosti a jejím zajišťování. (Česko, 2004)

Avšak touto problematikou se zabývají také strategické dokumenty:

- Bezpečnostní strategie České republiky 2015.
- Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2020 s výhledem do roku 2030.
- Instrukce pro vyhlášení jednotlivých stupňů bezpečnostní ochrany důležitých objektů.
- Bílá kniha o obraně.
- Analýza hrozeb pro Českou republiku.
- Audit národní bezpečnosti 2016.
- Obranná strategie České republiky.
- Dlouhodobý výhled pro obranu 2035.

- Princip obrany ČR 2030.
- Koncepce přípravy občanů k obraně státu 2019-2024.
- Vojenské strategie ČR.
- Plán obrany ČR.
- Národní strategie pro čelení hybridnímu působení.
- Strategie vyzbrojování a podpory rozvoje obranného průmyslu České republiky do roku 2030. (Ministerstvo obrany a Armáda České republiky, 2021)

2 BEZPEČNOST

Bezpečnost je stav, při němž neexistují hrozby pro daný objekt nebo subjekt, popřípadě jsou hrozby eliminovány na nejnižší možnou míru. Subjekt se v této situaci necítí být ohrožen.

S bezpečností je úzce spjata také hrozba a riziko.

Hrozba je jev, který může poškodit určitou hodnotu. Význam hrozby je přímo úměrný povaze hodnoty a toho, jak je daná hodnota vnímána. Hrozba může být jak přírodním, tak úmyslným lidským činem.

Riziko je jistá šance, že dojde ke škodlivé události, která poškodí danou hodnotu. Riziko je reakcí na hrozbu.

Dalším zmiňovaným výrazem je hodnota. Hodnota je hájený zájem, kterého si jedinec váží. (Smolík, 2010)

2.1 Vnější bezpečnost

Vnější bezpečnost státu je stav, jenž jsou na nejnižší možnou míru zničeny hrozby ohrožující stát ze vnějšího prostředí. Mezi takové hrozby můžeme zařadit hrozby vojenské nebo ekonomické, ale také např. migrace.

2.2 Vnitřní bezpečnost

Vnitřní bezpečnost státu je stav, jenž jsou na nejnižší možnou míru zničeny hrozby ohrožující stát zevnitř. Vnitřní bezpečnostní podmínky, normy a opatření zajišťují demokracii, bezpečnost občanů a ekonomický růst uvnitř státu. (Souček, 2005)

3 BEZPEČNOSTNÍ PROSTŘEDÍ

Bezpečnostní prostředí můžeme vnímat jako prostor, kde se realizují národní zájmy a kde také dochází ke střetu zájmů jiných aktérů. Kvůli těmto střetům mohou vznikat rizika a hrozby ohrožující bezpečnost státu. Proto se obranná a bezpečnostní politika státu musí zaměřovat na analýzu a předpověď vývoje bezpečnostního prostředí, aby mohla být reakce na něj co nejrychlejší a nejefektivnější. (Frank, 2010)

V různých literaturách může být definice bezpečnostního prostředí odlišná. Další definice uvádí bezpečnostní prostředí jako prostředí, kde mohou probíhat různé bezpečnostní děje s možným či skutečným dopadem do bezpečnosti pro zúčastněné objekty a subjekty, u kterých vznikají škody a újmy. (Porada, 2019)

Prostředí ovlivňující bezpečnost České republiky (dále jen ČR), zaznamenává silné změny. Jeho předvídatelnost se díky zvyšujícímu se propojení bezpečnostních trendů a faktorů snižuje. Zdroje hrozeb mají státní, ale také neustále více i nestátní a nadnárodní charakter, z čehož vyplývá jejich nerovnoměrná povaha. Typickým faktem současného prostředí je skutečnost, že i konflikty daleko za hranicemi Evropy mohou mít vliv na naši bezpečnost. Toto má za důsledek dopad na přístup k zajištění obrany a bezpečnosti, kvůli čemuž jsou zvyšovány nároky na připravenost a včasnou reakci na hrozby.

Míra ohrožení ČR velkým vojenským útokem je velmi malá. Ovšem bezpečnost a stabilita v koutech Evropy a územích sousedících s Evropou se výrazně snižují, a proto nelze zcela vyloučit přímé ohrožení oblastí některých členských zemí NATO a Evropské unie (dále jen EU). Ohrožení může být vojenského charakteru, ale také takzvaného hybridního válčení. Základem k odstranění těchto rizik je členství ČR v NATO a EU. Dále jsou velmi důležité dobré vztahy se sousedními státy.

Za hlavní zdroje hrozeb se považují vyhrocené postoje vůči hodnotovým základům naší společnosti, které ohrožují funkci právního demokratického státu a popírající základní lidské práva a svobody. Tyto hrozby mohou vyvolávat jak státy, tak nestátní aktéři a jiná uskupení a jejich podporovatelé.

(Kolektiv autorů pod vedením Ministerstva zahraničních věcí ČR, 2015)

Bezpečnost státu může být ovlivňována jak zevnitř, tak zvenčí, proto se bezpečnostní prostředí dále dělí na bezpečnostní prostředí vnější a vnitřní. Další literatura říká, že vnitřní bezpečnostní ohrožení je daleko pravděpodobnější, než ohrožení vnější. (Sak, 2018)

3.1 Vnitřní bezpečnostní prostředí

Vnitřní bezpečnostní prostředí se nachází uvnitř hranic ČR a má dané přírodní a společenské podmínky. Působením na tyto podmínky může být dosaženo minimalizace rizik a předcházení vzniku nežádoucích událostí.

3.2 Vnější bezpečnostní prostředí

Vnější bezpečnostní prostředí státu je území rozkládající se mimo státní hranice ČR, kde se uskutečňují a střetávají zájmy českého státu se zájmy mezinárodních aktérů. Také zde probíhají procesy, jenž mají vliv na úroveň bezpečnosti ČR. (Krásný, 2006)

4 BEZPEČNOSTNÍ HROZBY

Bezpečnostní hrozba je možnost využití zranitelnosti, která ohrožuje bezpečnost. Hrozba může zapříčinit zničení, poškození nebo ztrátu hodnoty aktiva.

Bezpečnostním hrozbám a rizikům se zabývá audit národní bezpečnosti, ze kterého bude z velké míry vycházet tato kapitola.

Hrozby jde rozdělovat podle různých měřítek:

- Podle původce – jedinec, stát.
- Podle referenčního objektu – fyzická bezpečnost, bezpečnost objektů.
- Podle oblasti projevení hrozby – ekonomická, vojenská.

Vybrané bezpečnostní hrozby svou mírou dosahují úrovně, která může poničit kvalitu vnitřní bezpečnosti státu. Navíc různé hrozby bývají často vzájemně propojeny. (Ministerstvo vnitra ČR, 2016), (Co je to bezpečnostní hrozba, 2008)

4.1 Terorismus

Terorismem je chápáno chování, které je politicky, nábožensky nebo jinak ideologicky motivováno, které má za úkol vyvolat strach a obavy. K tomu je využíváno násilí nebo hrozby.

Hrozba terorismem se dělí do několika oblastí:

- Z hlediska původce.
- Z hlediska cíle útoku.
- Z hlediska nástrojů terorismu.

Teroristická hrozba z hlediska původce

Tato oblast se dále může rozdělovat do několika podkategorií.

Islámský radikalismus

V současnosti je s hrozbou terorismu často spojován islámský radikalismus. Velké množství útoků, které byly nejvíce mediálně šířeny, a také jim pozornost věnovala široká veřejnost, spáchaly osoby hlásící se k islamistické ideologii či přímo k teroristické skupině např. Islámský stát. (Ministerstvo vnitra ČR, 2016)

Pro ČR však hrozba teroristického útoku ze strany islámského radikalismu je nízká, avšak není nulová. Muslimové jsou v ČR málo početnou skupinou, než např. ve státech západní Evropy. V ČR je drtivá většina muslimů velmi dobře ekonomicky postavená a díky tomu nedochází k vytváření sociálně vyloučených lokalit, které by mohly působit jako základna pro teroristické aktivity. Tato fakta snižují možnost hrozby islámského radikalismu pro ČR, ale určitě není nulová. Díky tomu, že ČR je členem euroatlantických struktur a aktivně je proti islámskému radikalismu, tak se může stát možným cílem teroristického útoku z této strany. Dále se může stát terčem útoku z důvodu tzv. přitažlivých míst nebo také z domnělých nebo skutečných mezerách v bezpečnostním systému.

Politický extremismus, další teroristické skupiny

V ČR se vyskytuje několik uskupení, které je možné označit jako extremistické a některé z nich mají mezinárodní vazby. Tyto skupiny a jejich příslušníci se dopouští trestné činnosti. I přes početnější výskyt těchto skupin, než je výskyt islámského radikalismu, je možné říci, že riziko uskutečnění teroristického útoku členy extremistických skupin je nižší, než u islámských radikálů. Extremistické skupiny jsou dlouhodobě sledovány bezpečnostními složkami, tudíž je šance zahrnutí teroristických úmyslů do své snahy o systémové změny nízká. Tuto možnost ovšem nejde zcela vyloučit.

Samostatně jednající teroristé

Česká republika patří mezi země v Evropě, ve kterých v novodobé historii neproběhl teroristický útok jako takový, avšak na jejím území došlo k případům, kdy samostatně jednající útočník napadl osoby. Tyto útoky měly tragický konec.

V jednom z případů jde o střelbu v Uherském Brodě z února roku 2015, která si vyžádala osm mrtvých. I když tento útok nebyl nijak ideologicky motivován a tím pádem se v podstatě nejednalo o teroristický útok, tak se útok moc nelišil např. od střelby v redakci Charlie Hebdo, ke které se hlásí mezinárodní teroristická organizace.

Díky této skutečnosti je možné předvídat, že potenciální teroristický útok na území ČR, by mohl být s větší pravděpodobností aktem jednotlivce. Tento jednotlivce by mohl být inspirován mezinárodními teroristickými organizacemi, ale nemusí mít na ně žádnou přímou vazbu. (Ministerstvo vnitra ČR, 2016)

Útoky těchto tzv. osamělých vlků jsou velmi těžko předvídatelné, a proto je potřebné se soustředit také na připravenost Policie ČR. Důležitá je jejich rychlá reakce na přípravu

možného útoku či v neposlední řadě ke snížení následků případného incidentu. Možnost takového útoku je v ČR na střední úrovni. (Ministerstvo vnitra ČR, 2016)

Terorismus z hlediska cíle útoku

Cílem útoku se může stát významný objekt, člověk nebo také místo s vysokým výskytem lidí.

Útok na kritickou infrastrukturu

V každém státě je jedním z hlavních úkolů ochrana kritické infrastruktury. Teroristické skupiny však považují napadení kritické infrastruktury jako druhořadý cíl, i když narušení může způsobit rozsáhlé škody a ohrožení zdraví a života lidí. Terorismus se totiž zaměřuje na psychologické dopady jako je zastrašování, vyvolání paniky apod.

Možnost napadení kritické infrastruktury v ČR je na střední úrovni. Toto lze předvídat zejména díky tomu, že takový útok se jeví jako příležitost způsobit rozsáhlé škody a zároveň vynaložit menší náklady a úsilí. Dále také platí, že ochrana některých součástí kritické infrastruktury je velmi obtížná. Vysoké riziko představují zaměstnanci nebo bývalí zaměstnanci, kteří mají znalost bezpečnostních opatření. Proto je důležité nezanedbávat ochranu kritické infrastruktury, aby těmito lidmi nedošlo k jejímu narušení.

Útok na měkké cíle

Za měkké cíle se považují místa s vysokým výskytem osob (nákupní střediska, školy, nemocnice, kina apod.), které nejsou nijak chráněné. Právě díky této kombinaci se měkké cíle jeví jako ideální terč pro provedení teroristického útoku.

Události z nedávné doby dokazují, že se teroristé na měkké cíle skutečně zaměřují. Tyto útoky jsou poměrně snadno proveditelné a mají obrovský dopad na psychiku. Nejčastěji jsou útoky prováděny aktivními sebevražednými atentátníky za pomoci ručních zbraní. Tento způsob se do počtu obětí ukazuje jako nejefektivnější. Útoky mohou být prováděny na více místech najednou zároveň.

V ČR je hrozba teroristického útoku na měkký cíl jednou z nejpravděpodobnějších. Z tohoto důvodu je míra ohrožení na střední úrovni. (Ministerstvo vnitra ČR, 2016)

Obzvláště ohrožené osoby a objekty

Další ohroženou skupinou jsou cíle s velkou symbolickou hodnotou. Jedná se o policejní a vojenské objekty, budovy úřadů, náboženská místa, budovy médií apod. Riziko ohrožení

dopadá také na určité osoby, kterými mohou být politici, diplomaté, ale také herci nebo novináři.

Útoky na tyto objekty a osoby jsou těžko předvídatelné, jelikož může být útočník jakkoliv motivován. Pokud se jedná o radikální islamismus, je šance na určení objektu nebo osoby, na kterou by měl být potenciální útok spáchán, o něco větší.

Pro ČR je tato hrozba na střední úrovni.

Terorismus z hlediska nástrojů terorismu

Za nástroj terorismu se může považovat užití různých druhů zbraní, ale také jeho financování.

Zbraně hromadného ničení, konvenční zbraně, výbušniny a položky dvojího užití

Teroristických útoků za pomoci zbraní hromadného ničení je málo. Ovšem jejich následky mohou být široko rozsáhlé a psychologický dopad je veliký i v případě nezdařeného útoku.

Použití zbraní hromadného ničení je však velmi finančně a organizačně náročné, jelikož vyžaduje odborné znalosti. Více pravděpodobná je výroba improvizovaných chemických zbraní za pomoci průmyslových toxických látek. To může být jakákoliv chemická látka nebo směs látek, které působí škodlivě pro lidský organismus. I když nejsou tyto útoky rozšířené, je potřeba jim věnovat zvýšenou pozornost.

Vysoké riziko plyne z nelegálního šíření konvenčních zbraní, výbušnin a položek dvojího užití. Ruční palné zbraně jsou při páchání teroristického útoku velmi oblíbené a to hlavně díky jejich snadné dostupnosti.

Položky dvojího užití jsou produkty, které mohou být využity jak pro civilní, tak pro vojenské účely. (Časté dotazy k vývozu položek dvojího použití, 2014)

Útok na území ČR za pomoci zbraní hromadného ničení je nepravděpodobný, ale při jejím vzniku by byly následky velké. Zneužití konvenčních zbraní by mělo nižší následky, avšak je více pravděpodobné. Míra ohrožení v ČR je na střední úrovni. (Ministerstvo vnitra ČR, 2016)

Financování a podpůrné aktivity terorismu

Teroristé mohou v ČR převádět nebo získávat finance, které jsou následně využity k financování a přípravě teroristických útoků. Dále může být ČR využívána jako úkryt nebo místo pro plánování útoku.

Hlavním doporučením v boji proti terorismu je věnování pozornosti této problematice. Důležité je, aby pozornost daných orgánů směřovala k projevům radikalizace jednotlivců nebo skupin. Hlavním cílem je, aby v okamžiku, kdy je patrný náznak šíření vlivu na určité komunity, zneužívání moci a šíření extrémistických výkladů, došlo k zásahu a zastavení veškerého jednání. (Ministerstvo vnitra ČR, 2016)

4.2 Extremismus

Podle ministerstva vnitra ČR jsou za extremismus považovány ideologické postoje, které se vymykají ústavním zákonům, zákonným normám, jsou netolerantní a napadají základní demokratické principy, které se nachází v české ústavě.

Těmito principy například jsou:

- Úcta k základním lidským právům a svobod člověka.
- Jednotný, svrchovaný a demokratický právní stát.
- Svrchovanost lidu.
- Neměnitelné a důležité náležitosti demokratického právního státu.

Extremismus se snaží zničit demokratický systém a nahradit ho nedemokratickým.

(Co je extremismus, 2010)

Hrozba extremismu z hlediska původce

Česká republika si za dobu zkušenostní s pravicovým a levicovým extremismem vytvořila vůči němu jistou imunitu. Imunita se však stále oslabuje, jelikož se vyskytují neustále nové trendy a zkušenosti extrémistických skupin.

Pravicový, protimuslímský a protimigrantský extremismus

Pravicový extrémismus se často vyznačuje různými formami fyzického násilí. Pravicový extremismus je také odsuzován z důvodu nacismu, který se pořád objevuje. Pravicový extremismus se neustále mění a rozvíjí. Důvodem jsou opatření státu proti extremismu, mezinárodní vztahy a získávání nových zkušeností a dovedností. (Ministerstvo vnitra ČR, 2016)

Pravicoví extrémisté se často projevují nekonzistentními názory, takže pro ně není podstatné, zda se hlásí k fašismu, nacismu nebo českému nacionalismu. Shodují se však na jedné věci a tou je nenávisť k určitým skupinám obyvatel. V ČR do těchto nenáviděných skupin patří

Romové, Židé, národnostní menšiny, sexuální menšiny či bezdomovci. V současnosti jsou na čele pomyslného žebříčku, co se nenávisti týče, muslimové a imigranti. Jindy velmi velké nepřátelství k Romům je momentálně odsunuto na druhou kolej. U pravicového extremismu je důležité mít nepřítele. Není však podstatné, kdo tímto nepřítelem je.

Vzhledem k vlně migrace a teroristickým útokům v Evropě se stále častěji projevují protimuslimské a protimigrační subjekty. Mezi nimi se nachází vzdělanější a po všech stránkách schopnější lidé, kteří se snaží jednat v souladu se zákonem. Ti jsou schopni svými názory a argumenty stáhnout na svou stranu i veřejně známé osobnosti a vyšší úroveň projevu dokáže oslovit širokou veřejnost.

Součástí extremismu jsou jedinci nebo skupiny, které používají násilí k prosazení svých cílů proti jiným lidem. Násilí se dopouštějí na jejich nepřátelích, avšak také vůči policii, která zasahuje proti takovému jednání.

Levicový extremismus

Levicový extremismus se prosazuje anarchistickým jednáním. Anarchisté se snaží prosazovat své názory, ale střetávají se s problémy jako je neschopnost se dohodnout v rámci samotného hnutí. Víceru osob prosazuje své názory a nehodlá ustoupit nebo udělat kompromis. Dalším problémem je nedůvěra k předpokládaným změnám ve společenském uspořádání.

Anarchisté si pro projevování svých názorů vybírají nekonfliktní místa. V jejich projevech však lze místy pozorovat extremistická východiska. Tím je nenávist k názorovým oponentů, státní moci a celému systému. Nikdy nepřistoupí na demokratické jednání, nerespektují politický systém a mají svou představu o prosazování cílů. Časté je fyzické napadání názorových odpůrců nebo jejich majetku.

Anarchisté mají také vazby v zahraničí, odkud čerpají nápady a jednání. V zahraničí anarchisté provádějí veřejné násilnosti ve velkém měřítku a v jistých případech k teroristickým útokům.

Propagací konceptu obětí by se však dalo bojovat a zvyšovat odolnost vůči extremismu. Tento koncept by mohl zajistit snížení oblíbenosti extremistických skupin, snížení ochoty negativně ovlivňovat okolí a zlepšení podmínek a motivace protixtremistických aktérů. (Ministerstvo vnitra ČR, 2016)

4.3 Organizovaný zločin

Organizovaný zločin je trestná činnost prováděna skupinou tří a více lidí či zločineckou organizací. Jejím cílem je dosáhnout maximálního možného zisku za co nejnižší náklady. Zisk může být materiální, ale také společenský nebo ekonomický. Tímto je organizovaný zločin velmi nebezpečný pro stabilitu hospodářství a politického systému.

Projevy organizovaného zločinu:

- Skupinová aktivita.
- Dlouhodobá činnost zaměřena na zisk.
- Mezinárodní účinnost.
- Praní špinavých peněz.

Organizovaný zločin na území ČR:

- Výroba, pašování a distribuce drog.
- Daňové podvody.
- Zprostředkování nelegální migrace.
- Organizované krádeže automobilů.

(Co je organizovaný zločin, 2016)

Šíření organizovaného zločinu do veřejné správy

Pronikání organizovaného zločinu do soustav veřejné správy má velmi nepříznivý vliv na fungování a efektivitu veřejné správy. Stálým problémem jsou osoby, které ovlivňují fungování veřejné správy a jsou zapleteny do kriminálních struktur. Takové osoby mohou mít vliv i na řadové pracovníky, které např. nutí pod pohrůžkou ztráty zaměstnání k trestné činnosti. V těchto případech může docházet k nelegálnímu odvodu financí z veřejných rozpočtů.

Tato hrozba má na našem území vysokou míru pravděpodobného výskytu. (Ministerstvo vnitra ČR, 2016)

Zneužití veřejných zakázek a veřejných rozpočtů

Organizovaný zločin pomocí svých aktivit podstatně mrhá rozpočtem z veřejných zakázek a dotací. Zadávání a přidělování dotací bývá často kvůli své náročnosti manipulováno

ve prospěch zločineckých skupin. Kriminální struktury se snaží řídit veřejné zakázky z důvodu odvodu peněz ve svůj prospěch. Někdy může být předem domluveno, kdo danou zakázku dostane a kdo ve výběrovém řízení odvádí pozornost. Při příštím výběrovém řízení se role vymění, aby došlo k uspokojení obou stran. Pokud se do výběrového řízení přihlásí další firma, která by mohla narušit domluvený plán, je většinou z výběrového řízení vyřazena z různých, avšak banálních důvodů. Podobný scénář se odehrává také při udělování dotací.

Pro ČR má tato hrozba vysokou míru pravděpodobného vzniku.

Organizovaná daňová kriminalita

Společnosti za pomoci falešných faktur získaných od nelegálních struktur vykazují vyšší vynaložené náklady a nezmiňují skutečný dosažený zisk. Tímto snižují základ daně, díky čemuž dojde k zaplacení nižší částky na dani, než by ve skutečnosti měla být zaplacená.

K další trestné činnosti patří krácení celních poplatků u zboží dovezeného ze států mimo EU. Během poslední doby je tato aktivita neměnná a dochází ke snižování ceny zboží za pomoci falešných dokladů, které jsou předkládány při vstupu do EU a tím se snižují celní poplatky.

Další činností je nelegální provozování loterií a jiných her, za účelem vyhnutí se daňovým povinnostem.

Pro ČR má tato hrozba opět vysokou míru pravděpodobného vzniku.

Legalizace výnosů z trestné činnosti

Zisky z nelegální činnosti organizovaných zločineckých struktur, se jejich členové snaží využít pro své dobro a zlegalizovat je investicemi do legálních statků (nemovitosti, obchodní společnosti). Obchodní společnosti vznikají podle českého, ale také zahraničního práva. Tyto společnosti sídlí v mnoha státech. Tyto zahraniční místa mají velkou ochranu soukromí, anebo vůbec nespolupracují se zahraničními orgány trestního řízení. Cíl těchto obchodních spoluprací je však falešný. Tyto struktury uskutečňují množství bankovních převodů, které znemožní sledování pohybu peněz a peníze vrátí osobě, která je do systému vložila a nyní s nimi bude zacházet jako s legitimním příjmem. Zisk pro zprostředkovatele této trestné činnosti jsou poplatky za vyprání špinavých peněz.

Relevance této hrozby pro ČR je na střední úrovni. (Ministerstvo vnitra ČR, 2016)

Zneužití legitimních služeb pro účely organizovaného zločinu

Organizovaný zločin používá mnohé služby, které jsou legální, avšak nelegální aspekt vychází z účelu použití. Nejčastěji jsou zneužívány služby finančních institucí, telekomunikační služby a jiné. Organizovaný zločin má v tomto odvětví dva cíle a těmi jsou legalizace zisku z trestné činnosti a tunelovat vložené prostředky ostatních.

Zneužití legitimních služeb není přímou hrozbou, ale napomáhá páchání organizované trestné činnosti, čímž je míra hrozby na střední úrovni.

Bojem proti organizovanému zločinu může být zvýšení počtu orgánů činných v trestním řízení, posílit týmy vyšetřujících vážnou hospodářskou kriminalitu a rozvíjení dostupnosti statistických dat v oblasti organizovaného zločinu.

4.4 Působení cizí moci

Působení cizí moci má snahu získávat informace o ekonomických aktivitách mimo strukturu státu. Dále dochází ke špionáži, ke zjištění informací, které mohou být zneužity. Dalším působením cizí moci je propaganda a šíření dezinformací k vedení informační války, kterou se snaží ovlivňovat stát v oblasti komunikačních a informačních technologií, za pomoci kterých ovlivňuje veřejné mínění.

Rizika vyplývající z působení cizí moci jsou:

- Externí faktory – Cílena snaha cizí moci (ovlivňování veřejného mínění, politických představitelů a veřejné správy, fungování státu, získávání a zneužívání nepřístupných informací), cizinecké komunity.
- Interní faktory – Špatná schopnost odolávání veřejnosti vůči ovlivňování a snahám snižování důvěry v demokracii, působení politických subjektů zastávajících zájmy jiné než jsou zájmy ČR.

Hrozby se posléze dělí v důsledku provázanosti a intenzity na tři okruhy. (Ministerstvo vnitra ČR, 2016)

Ovlivňování veřejného mínění

Narušování důvěry v demokratický právní stát a roznášení dezinformací pomocí informačních médií, sociálních sítí a známých osob.

Vyplývajícím důsledkem je radikalizace veřejnosti, při které dochází k nárůstu extremistických postojů ohrožující zájmy ČR. Zvyšování podpory extremistických stran a úpadek podpory ústavního uspořádání ČR.

Tyto hrozby jsou pro ČR na vysoké úrovni.

Ovlivňování rozhodování na všech úrovních veřejné správy v nesouladu se zájmy ČR

Toto ovlivňuje pracovníky veřejné správy a politické a ústavní představitele, což může mít za důsledek odsouhlasení činů poškozujících zájmy ČR. Tímto dojde ke zmenšení důvěry spojenců ČR, poškození strategie a možné ohrožení životního zájmu ČR.

Relevance hrozby je opět na našem území na vysoké úrovni.

Načerpání zákonem chráněných informací či jiných veřejnosti nedostupných informací, které mohou ohrozit zájmy země

Únik informací, které mohou ohrozit bezpečnostní, ekonomické a politické zájmy ČR.

Hrozby se dělí podle jejich intenzity, času působení důsledků hrozby a závažnosti.

Hrozba ohrožuje také další zájmy, kterými jsou:

- Zachování ochrany obyvatelstva a vnitřní bezpečnosti.
- Zachování ekonomické bezpečnosti.
- Podpora demokratického právního státu.
- Prevence a usměrňování bezpečnostních hrozeb působících na bezpečnost státu.

Zhodnocení hrozby se nachází na střední úrovni.

Zmíněným hrozbám lze předcházet např. na pracovištích pro hodnocení dezinformačních propagací a jiných projevů cizí moci a školením osob na posílení obranyschopnosti vůči snaze o ovlivňování ze strany cizí moci. (Ministerstvo vnitra ČR, 2016)

4.5 Bezpečnostní aspekty migrace

Migrace je jev, který má vliv na společnost a ekonomiku ČR. Vstup a setrvání migrantů na území státu může mít negativní, ale i pozitivní dopad na českou společnost. (Migrace, 2016)

Neřízená migrace

Neřízená migrace se dělí na dva faktory a to vnitřní a vnější. Vnitřní faktory jsou stanoveny neschopností nastavení imigračního procesu a tímto se stávají zranitelnými a nedůvěryhodnými. Vnější faktory s sebou přinášejí vyšší rizika, které napomáhají hrozbě. Těmi mohou být objektivní skutečnosti, jako jsou konflikty či působení přírodních jevů nebo subjektivní motivace a psychologické faktory, ke kterým se řadí mylné představy o příležitostech v daném státě, podstupování rizik migranty atd.

Zranitelnost

Během hodnocení zranitelnosti momentálního systému je důležité brát zřetel na neexistenci vnitřních hranic mezi státy schengenského prostoru a nižší šanci použití legislativní regulace, kvůli právního rámce EU. Důležitá šance pro fungující řízení migrace je schopnost nastavení podmínek pro vstup a pobyt cizinců tak, aby imigrace byla dlouhodobě přínosná a negativní dopady byly co nejvíce sníženy. Společně s právním rámcem je důležité mít dostatečné technické i personální zajištění, efektivní vízové procesy, kontroly na letištích a zaměřování se na falešné doklady.

Zásadní pro řízení migrace je stanovení funkčních pravidel a podmínek pro vstup a pobyt. Pokud tyto procesy nefungují, dochází k porušování a obcházení zákona a narušení řízené migrace. Zásadní pro snižování rizik jsou bezpečnostní složky, které jsou klíčovým faktorem imigračního procesu. Důležitá je také schopnost státu navrátit cizince, kteří neoprávněně vstoupili do země nebo nemají oprávnění k pobytu.

Motivace

Mezi faktory, které ovlivňují cizince ve státě, který chce opustit, patří bezpečnostní a ekonomická situace či přírodní vlivy. Dále to mohou být motivační faktory, které migranta lákají do cílové destinace. Těmito faktory může být lepší dostupnost a kvalita zdravotní péče, sociálního systému aj.

Nelegální migrace není v ČR trestným činem, a tak je nelegální migrant vyhoštěn ze země s následným zákazem vstupu na kompletní území EU. Nelegální migrace je hrozbou

zejména kvůli nedostatečně funkčnímu systému a řešení této situace. (Ministerstvo vnitra ČR, 2016)

Hrozba neúspěšné integrace

Integrace je děj zařazování cizinců do společnosti. Účelem integrační politiky je bezproblémové a prospěšné sžití cizinců a majoritní společnosti. Procesy integrace předcházejí vznikům negativních jevů, které mohou směřovat k bezpečnostním hrozbám. Neintegrováný cizinec je hrozbou pro klasické soužití s majoritní společností. To vede k riziku vzniků uzavřených společností cizinců. Odloučení je příčinou vzniku konfliktů mezi cizinci. Neintegrace má však za následek rizika pro život migrantů, avšak integrace pomáhá imigranta chránit.

Zranitelnost

K fungujícímu systému jsou zapotřebí koncepční a strategické dokumenty, které zajišťují funkčnost a pružnost systému. Česká republika je v ohledu integrační politiky velmi vyvážená.

Motivace

Integrace je zaměřena na migranty s cílem stálého setrvání na území. Podstatné je pobyt migrantů podmínit účastí na integračních opatřeních. Po takových migrantech je požadována znalost českého jazyka, která je doplněna nabídkou výuky. Taktéž je důležitá výuka, která poukazuje na práva a povinnosti občanů.

Neúspěšná integrace je hrozbou hlavně ve vnějších faktorech, které je možné zmanipulovat. Motivace migrantů podílet se na integračním procesu, ale také podpora majoritní společnosti tuto integraci uskutečnit, je velmi důležitá. Obě strany jsou navzájem propojeny a jedna bez druhé nemůže docílit bezproblémového soužití.

Nejefektivnějším opatřením k posílení odolnosti vůči této problematice je rychlá identifikace a určení hrozby neřízení migrace v ČR, fungující spolupráce bezpečnostních složek na národní i mezinárodní úrovni. (Ministerstvo vnitra ČR, 2016)

4.6 Přírodní hrozby

Přírodní hrozby vznikají narušením životního prostředí a vedou k přírodní krizi. V dnešní době dochází ke změnám klimatických podmínek a to může narušovat přirozený chod ekosystémů. (What are Natural Threats?, 2020)

Povodeň, vydatné srážky

Povodně vznikají kvůli přivalovým nebo vydatným dešťům a zejména v jarním období táním sněhu. Povodně mohou zapříčinit újmu na zdraví, životech, majetku a životním prostředí. Povodně mohou vyvolat dominový efekt a vyvolat další krizové jevy.

Vytrvalými srážkami je myšlen výskyt neustálých srážek v obydlených místech obce, kde z jejich příčiny dojde k zaplnění stokové sítě a zaplavení objektů.

Dlouhodobé sucho

Sucho nastává díky dlouhodobému nedostatku srážek, které podporují nadprůměrně vysoké teploty a tím i vyšším odpařováním vod. Hlavním problémem během dlouhotrvajícího sucha je nedostatek vody ve zdrojích, nedostatek spodních vod a tím se snižuje zajišťování správného fungování ekosystému. Nedostatek vody může mít dopady na snížení hospodářské produkce, podporování vzniku požárů a ohrožení obyvatel.

Požár v přírodě

Těmito požáry jsou myšleny hlavně lesní požáry a požáry travních porostů. Nedostatek vody napomáhá vzniku a šíření požáru v přírodě. Požár ohrožuje život, zdraví a majetek osob, ale také mají ničivý vliv na životní prostředí. Nejzávažnějšími jsou lesní požáry, které se velmi rychle šíří a podmínky pro zásah jsou obtížné.

Extrémně vysoké teploty

Vysoké teploty mají vliv na lidské zdraví a dokonce i život. Dále narušuje různá odvětví, kterými jsou doprava, energetika, hospodářství a zemědělství. S extrémně vysokými teplotami přichází také zvýšené riziko možnosti vzniku sucha a požáru.

Extrémní vítr

Extrémní vítr má svým působením vliv zejména na dopravu, energetiku (rozvodné sítě), komunikaci a lesní porosty, které mohou být zcela poškozené či zničené.

Epidemie

Epidemie je výskyt infekčního onemocnění, který má velmi vysoký nárůst během krátké doby na jednom místě. V poslední době byla na území ČR, ale i po celém světě epidemie nemoci Covid-19. Taková epidemie má vliv na životy a zdraví občanů, ale také na kritickou infrastrukturu a normální fungování běžného života. (Ministerstvo vnitra ČR, 2016)

Epifytie

Epifytie je pojmenování hromadné nákazy zemědělských plodin.

Epizootie

Epizootií se rozumí nakažlivé onemocnění zvířat ve vysokém počtu na širokém území a v krátkém časovém období. Mezi tyto onemocnění se řadí ptačí chřipka, prasečí chřipka, slintavka, kulhavka a mor prasat. Zvýšenou formou epizootie je panzootie. V takovém případě se nemoc šíří po celých kontinentech. (Ministerstvo vnitra ČR, 2016)

4.7 Antropogenní hrozby

Antropogenní hrozby jsou technologické havárie způsobené zejména lidskou činností. (Batisti, 2016)

Zvláštní povodeň

Zvláštní povodeň vzniká poškozením vodního díla, poruchou vodního díla nebo jeho úmyslným poškozením. Majitelé nebo správci vodních děl musí plnit svou povinnost kontrolovat a udržovat dílo v dobrém technickém stavu. Zvláštní povodeň může zaplavit všechny objekty a plochy nacházející se pod vodním dílem, a také ohrozit zdraví a život obyvatel.

Únik nebezpečné chemické látky

Nebezpečné chemické látky jsou v dnešním světě používány pro širokou škálu potřeb. Během používání nebezpečných látek vzniká riziko pro zdraví a život člověka, ale i životní prostředí. Riziko je propojeno s možností vzniku vážných havárií, kvůli technické závadě či selháním člověka (úmyslné nebo neúmyslné). Proto je velmi důležité dodržovat pravidla pro zacházení s takovými látkami.

Radiační havárie

Nároky pro bezpečné zacházení s jadernými materiály a zdroji ionizujícího záření jsou stanoveny atomovým zákonem číslo 263/2016 sbírky. Také určuje postupy radiační ochrany osob a životního prostředí. Příkladem radiační havárie je výbuch jaderné elektrárny v Černobyli, která měla katastrofální následky na lidské životy a životní prostředí. (Ministerstvo vnitra ČR, 2016)

Narušení dodávek pitné vody

Dodávky pitné vody jsou velmi důležité pro obyvatelstvo, ale také pro subjekty, které pitnou vodu využívají v zemědělství, výrobě potravin nebo ve zdravotnictví. Přerušení dodávek pitné vody mohou zapříčinit jiné mimořádné události. Když je příčinou porucha vodovodní sítě, je vlastník nebo provozovatel povinen zajistit náhradní dodávky pitné vody. Pokud je narušení dodávek pitné vody ve velkém rozsahu, zřizuje se nouzové zásobování pitnou vodou. (Ministerstvo vnitra ČR, 2016)

Narušení dodávek potravin velkého rozsahu

Jelikož je obrovský počet výrobců, distributorů a skladů potravin, tak není samostatný vznik této krizové situace pravděpodobný. (Ministerstvo vnitra ČR, 2016)

4.8 Hrozby v kyberprostoru

V současné době se informační a komunikační technologie rozrůstají do všech oblastí běžného života i fungování společnosti. To však s sebou přináší i zvyšování rizik spojených s touto technologií.

Informační a komunikační technologie pomáhají lidem s lepší a rychlejší možností výměny dat a informací, avšak i stále větší šanci kyberprostor zneužít. Cílem státu je proto ochraňovat občany v kyberprostoru tak, aby byl internet co nejbezpečnějším místem. (Bezpečnostní hrozby, 2019)

Kybernetická špionáž

Cílem kybernetické špionáže je získání strategických důležitých informací a dat bez souhlasu držitele. Útok bývá zaměřen na jednotlivce, skupiny, ale také organizace veřejného či soukromého sektoru. Kybernetická špionáž je pokročilou přetrvávající hrozbou. Takové útoky jsou velmi důkladně maskovány a jsou pro běžné ochranné systémy velmi těžko odhalitelné. Aktivita nelegálního získání dat a informací tak může přetrvávat i několik let, než dojde k odhalení a zničení této hrozby.

Kybernetická špionáž může být počátkem kybernetického útoku, kde dochází k mapování infrastruktury a sběru citlivých informací, na které může být následně útočeno. Česká republika se opakovaně stává cílem kybernetické špionáže a je velmi pravděpodobné, že v tomto prostředí působí tyto přetrvávající hrozby, které jsou doposud nezjištěny, z čehož vyplývá relevance hrozby pro ČR na vysoké úrovni. (Ministerstvo vnitra ČR, 2016)

Narušení či snížení odolnosti infrastruktury informačních technologií

Kybernetické hrozby se neustále rozvíjí a často se mění, a proto musí ČR zajišťovat bezpečný a důvěrný kyberprostor a infrastrukturu informačních technologií. Stát proto musí stále zlepšovat ochranu, ale zejména bez pomoci obyvatel, mezinárodních spoluprací a korporací se soukromým sektorem není možno této aktivity dosáhnout.

Vzhledem k počtu faktorů, které mohou narušit kritické části infrastruktury, je hrozba hodnocena na vysoké úrovni. Riziky mohou být např. napadení kritické infrastruktury, nedostatek prostředků a odborně způsobilých lidí v této oblasti, špatná bezpečnostní opatření a testování aj.

Nepřátelské kampaně

Nepřátelská kybernetická kampaň s sebou nese řadu útoků a jiných operací v kyberprostoru zaměřených na jeden strategický cíl. Kampaně mohou být výsledky jednotlivců, ale také vícero aktérů. Kampaň lze v kyberprostoru odhalit zejména podle jejich předem stanoveného cíle. Nepřátelské kampaně mohou vytvářet dezinformace na internetu, které mohou ovlivnit spoustu občanů, což může zapříčinit vyvolání rozsáhlého společenského neklidu. Prostředky proti ochraně a boji proti nim jsou v současnosti nedostačující. Proto je tato hrozba pro ČR na vysoké úrovni. Posílit odolnost by mohlo rozšíření bezpečnostních složek o odborně způsobilé osoby zběhlé v oboru kybernetické bezpečnosti, kriminality a obrany. (Ministerstvo vnitra ČR, 2016)

4.9 Energetická, surovinová a průmyslová bezpečnost

Surovinová a energetická bezpečnost je jedním z hlavních faktorů světového rozvoje. Bez stabilního a ekonomicky efektivního přístupu k energii a surovinám, není možné v dnešním světě dostatečně zajistit ekonomickou, sociální ani politickou vyrovnanost a stabilitu. (Ministerstvo průmyslu a obchodu, 2011)

Energetická bezpečnost

Energetická bezpečnost je stav, při kterém je dostatečné množství energie za částky, které nezruinují podniky ani domácnosti. (Energetická bezpečnost je o zajištění dodávek i rozumných cenách, 2015)

Narušení dodávek elektrické energie velkého rozsahu

Příčinou výpadku dodávek elektrické energie velkého rozsahu mohou být technické závady, živelní pohroma, neregulovatelný přebytek elektrické energie nebo teroristický útok. Elektrizací soustavy ČR jsou propojeny se soustavami do sousedních zemí, ale také dále do střední a západní Evropy. Pokud by teda nastal velkoplošný výpadek elektrické energie, je pravděpodobné, že by tímto výpadkem byla zasažena i střední Evropa. Propojení však může šířit krizové situace ze sousedních států do ČR. Subjekty, které jsou důležité pro zajištění základních lidských potřeb a subjekty kritické infrastruktury mají připraveny náhradní zdroje v podobě dieselaagregátů. Ty začnou dodávat elektrickou energii do několika sekund, avšak pohonné hmoty vystačí maximálně na 8 hodin v neustále zátěži.

V současnosti je nejvíce pravděpodobnou příčinou výpadku nečekaný přetok velkého množství elektrické energie.

Narušení dodávek plynu velkého rozsahu

Hlavní příčinou možného přerušení dodávek plynu jsou přírodní vlivy, technologické havárie, terorismus nebo politické spory, které jsou v současnosti velkým problémem. Přírodními vlivy mohou být záplavy nebo sesuvy půdy. Zajištění těchto kritických míst může snižovat možnost vzniku takovéto situace. Technologickým haváriím lze předejít dodržováním údržby a oprav podle plánů a stanovených postupů. V současné době je nejpravděpodobnějším přerušením dodávek plynu kvůli sporům a válce mezi Ruskem a Ukrajinou.

Narušení dodávek ropy velkého rozsahu

Česká republika je závislá na dodávkách ropy ze zahraničí. Dodávaná ropa může mít různé vlastnosti. Ropa z Ruska je středně těžká a sirnatá, zatímco ropa z Kazachstánu a Ázerbájdžánu je lehká a sladká, což znamená obsah méně složitých uhlovodíků a menší sirnatost. Závislost na dodávkách ropy vytváří riziko vzniku situace, kdy dojde k zastavení dodávek ropy, což bude mít vliv na snížení produkce ropných produktů z českých rafinérií.

Vzhledem k momentálnímu dění na Ukrajině je nejvíce pravděpodobným scénářem přerušení dodávek ropy zhoršení politických situací zejména s Ruskou federací. (Ministerstvo vnitra ČR, 2016)

Surovinová bezpečnost

Nerostné suroviny jsou velmi důležité pro velkou část průmyslového odvětví a tak i pro celou ekonomiku země a jejich neustálé dodávky jsou zásadní pro udržování ekonomiky v chodu. Férový přístup k domácím zdrojům a zdrojům dovážených ze zahraničí je podstatný parametr k surovinové bezpečnosti státu. Evropská unie je na určitých produktech z dovozu velmi závislá. Tyto produkty pocházejí z jednoho nebo malého množství států. Mezi tyto produkty patří 21 vybraných nerostných surovin. Zastavení dodávek určitých strategických nerostných surovin by mohlo mít za následek snížení konkurenceschopnosti ekonomiky českého státu.

Průmyslová bezpečnost

V ČR je průmysl velmi důležité odvětví ekonomiky. Průmysl zastupuje 35% českého hospodářství a zaměstnává více než 40% ekonomicky činných obyvatel. Mezi hlavní české průmysly patří průmysl strojírenský, hutnický, chemický a potravinářský. Nejpodstatnější součástí strojírenského průmyslu je průmysl automobilový, který se nejvýrazněji podepisuje na exportu země.

Česká ekonomika je vysoce závislá na exportu do států EU. Poptávka po českém zboží narůstá a důležití obchodní partneři, jimiž jsou Slovensko a Německo, se stále více podílejí na nákupu zboží.

Pro ČR je důležité udržovat export do zemí EU a zachovat si svou důvěryhodnost. Dále také navyšovat pracovní místa a možnosti v průmyslu, který je podstatný pro ekonomiku státu. (Ministerstvo vnitra ČR, 2016)

5 DÍLČÍ ZÁVĚR

Teoretická část diplomové práce řeší problematiku hrozeb a rizik v bezpečnostním prostředí Moravskoslezského kraje. Na úvod jsou zmíněny cíle a metody, kterými se práce bude zabírat.

První kapitola je zaměřena na právní normy a strategicky důležité dokumenty týkající se bezpečnosti. Jednotlivé zákony a dokumenty jsou zde vyjmenovány.

Druhá kapitola se věnuje bezpečnosti jako takové, definuje ji a popisuje bezpečnost vnitřní a vnější.

Třetí kapitola se zabývá bezpečnostním prostředím, které je zde definováno a popsáno. Také jsou určeny možné hrozby a míry ohrožení. Následně je také popsáno bezpečnostní prostředí vnitřní a bezpečnostní prostředí vnější.

Čtvrtá kapitola je nerozsáhlejší a věnuje se bezpečnostním hrozbám a rizikům, které mohou ohrozit nejen Moravskoslezský kraj, ale také celou ČR. Hrozby jsou rozděleny do devíti kategorií, kde jsou následně popsány, rozebrány a je určena míra ohrožení pro ČR.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

6 MORAVSKOSLEZSKÝ KRAJ

Moravskoslezský kraj se rozprostírá na severovýchodě republiky a je jednou z nejvíce okrajových částí ČR. Na severu a východě leží na hranici s Polskou republikou a na jihovýchodě se Slovenskou republikou. Sousedícím krajem je kraj Olomoucký a v malé míře také Zlínský.

V kraji se nachází šest okresů a to konkrétně okresy Bruntál, Frýdek-Místek, Karviná, Nový Jičín, Opava a Ostrava-město. Dále jsou tyto okresy rozděleny do 22 správních obvodů obcí s rozšířenou působností, ve kterých je celkem 300 obcí, mezi kterými je 42 měst. Kraj má rozlohu o velikosti 5431 km², což je 6,9% celkové rozlohy ČR. Více než na polovině rozlohy kraje se nachází zemědělská půda. Dalších 35% jsou lesy. Kraj nabízí velké zásoby nerostných surovin, mezi které patří zejména černé uhlí, ložiska zemního plynu, žula, mramor, břidlice a aj.

Moravskoslezský kraj je z pohledu jeho geografie velice pestrý. Na západní straně je obklopen Hrubým Jeseníkem, ve kterém se nachází nejvyšší vrchol kraje a také Moravy, a tím je hora Praděd s nadmořskou výškou 1491 m.n.m. Území postupuje do Nízkého Jeseníku, náhorní plošiny s mírnějším terénem a Oderských vrchů. Ve středu kraje se nachází nížiny, které jsou hustě osídleny. Mezi ně patří Opavské nížiny, Ostravské pánve a Moravské brány. Jihovýchodně pak krajina opět přechází v hornatý terén, kde se nachází Beskydy s nejvyšším vrcholem Lysou horou, která dosahuje 1 323 m.n.m. Také jsou zde Slezské Beskydy, které jsou na hranici s Polskou republikou.

Hlavním vodním tokem je řeka Odra, která pramení v Oderských vrších. V Ostravě má řeka Odra velké přítoky a to řeku Opavu a Ostravici. V Bohumíně se do Odry vlévá řeka Olše, která zde tvoří státní hranici s Polskou republikou. Nejpodstatnějšími zdroji pitné vody v kraji jsou nádrže Morávka a Šance, nacházející se v Moravskoslezských Beskydech, a také Kružberk ležící v Nízkém Jeseníku.

V Moravskoslezském kraji žije přibližně 1 193 000 obyvatel, což tento kraj řadí na třetí příčku v počtu obyvatel, ale zároveň se zde nachází nejnižší počet sídel. Hustota zalidnění je zde 220 obyvatel na km². Pro celou ČR je hustota zalidnění 136 obyvatel na km². Více než 58% obyvatel Moravskoslezského kraje žije v městech s počtem obyvatel nad 20 tisíc, což je v ČR ojedinělé. Mezi tyto města se řadí Ostrava s počtem obyvatel 285 tisíc a dále také Havířov, Opava, Frýdek-Místek a Karviná. V každém z těchto zmíněných měst žije přes 50 tisíc obyvatel. (Charakteristika Moravskoslezského kraje, 2022)

Na konci roku 2020 žilo v městech Moravskoslezského kraje 878 291 osob, což je vůbec nejnižší počet v historii kraje. Městské obyvatelstvo představovalo většinu obyvatelstva a to konkrétně 73,6% z celkového počtu všech obyvatel v kraji. (Demografický vývoj ve městech Moravskoslezského kraje v roce 2020, 2020)

	Stav 1. 1. 2020	Živě narození	Zemřelí	Přistě- hováli	Vystě- hováli	Přrůstek (úbytek)			Stav 31. 12. 2020
						přiro- zený	stěho- váním	celkový	
Andělská Hora	371	3	3	13	9	-	4	4	375
Bilovec	7 394	66	94	161	128	-28	33	5	7 399
Bohumín	20 518	193	314	354	443	-121	-89	-210	20 308
Bruntál	16 138	150	240	270	410	-90	-140	-230	15 908
Brušperk	4 101	40	54	108	64	-14	44	30	4 131
Břidličná	3 111	30	59	58	97	-29	-39	-68	3 043
Budišov n. Bud.	2 918	23	44	77	62	-21	15	-6	2 912
Český Těšín	24 297	215	346	433	530	-131	-97	-228	24 069
Dolní Benešov	4 038	42	44	79	63	-2	16	14	4 052
Frenštát p. Rad.	10 837	100	140	217	248	-40	-31	-71	10 766
Frýdek-Místek	55 557	575	732	1 116	1 510	-157	-394	-551	55 006
Frýdlant n. Ost.	9 922	89	138	266	213	-49	53	4	9 926
Fulnek	5 592	56	59	79	107	-3	-28	-31	5 561
Haviřov	71 200	647	1 024	1 362	2 020	-377	-658	-1 035	70 165
Hlučín	13 931	120	191	222	277	-71	-55	-126	13 805
Homí Benešov	2 249	21	34	45	43	-13	2	-11	2 238
Hradec n. Mor.	5 506	45	56	109	111	-11	-2	-13	5 493
Jablunkov	5 474	73	85	97	114	-12	-17	-29	5 445
Janov	284	1	7	11	8	-6	3	-3	281
Karviná	52 128	452	868	847	1 657	-416	-810	-1 226	50 902
Klimkovice	4 495	46	66	114	91	-20	23	3	4 498
Kopřivnice	21 851	233	266	294	455	-33	-161	-194	21 657
Kravaře	6 717	72	91	89	125	-19	-36	-55	6 662
Krnov	23 257	215	304	389	427	-89	-38	-127	23 130
Město Albrechtice	3 499	22	52	96	84	-30	12	-18	3 481
Nový Jičín	23 260	255	313	493	544	-58	-51	-109	23 151
Odry	7 285	74	93	154	134	-19	20	1	7 286
Opava	56 450	552	712	843	1 137	-160	-294	-454	55 996
Orlová	28 735	292	402	554	849	-110	-295	-405	28 330
Ostrava	287 968	2 945	3 984	4 069	6 016	-1 039	-1 947	-2 986	284 982
Paskov	3 917	35	52	98	89	-17	9	-8	3 909
Petřvald	7 237	73	106	300	208	-33	92	59	7 296
Příbor	8 476	88	117	165	184	-29	-19	-48	8 428
Rychvald	7 536	65	83	233	179	-18	54	36	7 572
Rýmařov	8 181	72	111	96	157	-39	-61	-100	8 081
Studénka	9 477	116	130	182	179	-14	3	-11	9 466
Šenov	6 393	59	91	221	163	-32	58	26	6 419
Štramberk	3 464	25	50	88	63	-25	25	-	3 464
Třinec	35 002	331	496	540	599	-165	-59	-224	34 778
Vítkov	5 670	53	86	97	114	-33	-17	-50	5 620
Vratimov	7 293	74	87	212	136	-13	76	63	7 356
Vrbno p. Prad.	4 995	37	86	70	72	-49	-2	-51	4 944

Obrázek 1 - Bilance počtu obyvatel měst Moravskoslezského kraje v roce 2020
(Demografický vývoj ve městech Moravskoslezského kraje v roce 2020, 2020)

6.1 Infrastruktura

Největší potenciál Moravskoslezského kraje je v dopravní infrastruktuře. Ta spočívá hlavně v tranzitní, cílové a zdrojové dopravě díky poloze na rozcestí dopravních tahů. Nejdůležitější rozvojovou osou kraje je takzvaná severojižní evropská osa. Spojení významného tahu mezi severskými přístavy a východoevropským prostorem zastává v Moravskoslezském kraji dálnice D1 a mezinárodní tah E462. Spojuje hlavně velmi důležité aglomerace Vídeň a Katovice. Dálnice D1 je v současnosti v Moravskoslezském kraji plně dokončena a tah E462 se modernizuje na kapacitní dělenou čtyřproudovou komunikaci. Důležitým železničním koridorem je trasa Přerov - Bohumín a také kolejové napojení na Letiště Leoše Janáčka Ostrava.

Dalším koridorem je Ostrava – Český Těšín – Žilina. Ten je definován silnicí I/11 (I/68, E75) a III. tranzitním železničním koridorem Bohumín – Mosty u Jablunkova. Dopravní tah v kraji spojuje větve VI. Multimodálního koridoru a spojuje hlavně důležité lokality Katovice – Ostrava – Žilina. (Koncepce rozvoje dopravní infrastruktury Moravskoslezského kraje, 2020)

6.2 Kritická infrastruktura

Kritická infrastruktura vychází z prvků kritické infrastruktury, kterými jsou stavby, zařízení nebo prostředky. Narušení jejich fungování může mít vážný dopad na bezpečnost státu, zajištění základních životních potřeb, zdraví a života osob či ekonomiku státu.

Subjekt kritické infrastruktury sleduje prvek kritické infrastruktury a odpovídá za jeho ochranu. K tomu využívá plán krizové připravenosti subjektu kritické infrastruktury, který má za povinnost zhotovit. Tento plán pojmenovává možná ohrožení prvků a definuje opatření k jeho ochraně. (Kritická infrastruktura, 2012)

6.3 Hrozby a rizika

V Moravskoslezském kraji se můžeme setkat s přírodními riziky, riziky vyvolanými člověkem a dalšími. (Šenovský, 2015)

Každý den je bezpečnostní prostředí vystaveno těmto hrozbám a rizikům, která jsou schopna výrazně ovlivnit jeho správné fungování. (Popov, 2016)

Přírodní mimořádné události

Mezi tyto rizika v kraji řadíme přirozené a přívalové povodně, epidemie, vysoce nakažlivé nemoci, zemětřesení, sucho aj. (Hrozby v kraji, 2016)

Přírozená povodeň

Může nastat prakticky po celém kraji a to např. vydatnými dešti. Proto je zpracován povodňový plán Moravskoslezského kraje, který je součástí Krizového plánu Moravskoslezského kraje. Povodňový plán je dostupný v digitální podobě. (Povodňová ochrana, 2020)

Přívalová povodeň

Tento druh povodně vzniká nejčastěji důsledkem přívalových srážek, které se nestačí vsakovat do půdy a odtékají do potoků a řek, které se následně vylejí z koryta. Také mohou srážky přímo zatékat do obydlených částí a zatopit sklepy apod.

Epidemie

Výskyt epidemie nelze dopředu přesně určit, avšak dá se předpokládat ve specifických oblastech.

Vysoce nakažlivé nemoci

Oblast výskytu není možné dopředu stanovit, ale je možné předpokládat, odkud nákaza bude postupovat. Těmito místy mohou být např. letiště a hraniční přechody. Kdyby došlo k bioterorismu, mohou být zasaženy vodní nádrže pro zásobování pitnou vodou, výrobní a energetická zařízení či místa s vysokou koncentrací lidí. Nemoci se mohou šířit vzduchem nebo kontaktem s nemocnými lidmi.

Zemětřesení

Riziko vyšší seismické činnosti platí pro celou oblast Moravskoslezského kraje. Zemětřesení však může být způsobeno důlní činností.

Klimaticky zapříčiněná mimořádná událost

Zde řadíme sněhové kalamity, dlouhodobé sucho, extrémně vysoké teploty a extrémní vítr. Sněhové kalamity jsou zapříčiněny většinou velkým přívalem sněhových srážek a nejvýraznější dopad mají v horských oblastech kraje. Dlouhodobé sucho zpravidla chodí ruku v ruce s extrémně vysokými teplotami. Působením extrémně vysokých teplot po delší časové období s nedostatkem srážek zapříčiňuje nedostatek užitkové vody a ohrožení

zemědělské produkce. Extrémně silný vítr se vyskytuje zejména v horských oblastech. Ohroženy mohou být lesní porosty, lehké stavby, střešní konstrukce, energetické rozvodny, ale také dopravní prostředky. (Hrozby v kraji, 2016)

Antropogenní mimořádné události

Jsou to technické a technologické havárie zapříčiněné vlivem člověka. Mimo zvláštní povodeň se mezi tyto události řadí železniční nehoda, hromadná silniční nehoda, únik nebezpečné látky či letecké havárie.

Zvláštní povodeň

V Moravskoslezském kraji je hrozba zvláštní povodně vlivem destrukce hrází vodních děl. Nachází se zde vodní díla Šance, Morávka, Žermanice aj. v okrese Frýdek-Místek, dále v okrese Karviná vodní dílo Těrlicko a v obcích povodí Moravice a Opavy vodní díla Kružberk a Slezská Harta.

Hromadná železniční nehoda

Jako rizikové jsou v Moravskoslezském kraji považovány evropské železniční sítě E40 a E65, kde může k takové nehodě dojít.

Hromadná silniční nehoda

Mezi nejrizikovější dopravní tahy v kraji se řadí mezinárodní silnice I/11 spojující Bruntál – Opavu – Ostravu – Český Těšín – Mosty u Jablunkova a dále silnici E462 propojující Nový Jičín – Frýdek-Místek – Český Těšín. Dále to je dálnice D1 a dálniční úsek s vyskytujícím se Klimkovickým tunelem o délce 1080 metrů.

Únik nebezpečných látek

K úniku nebezpečných látek dochází nejčastěji v objektech skladujících nebezpečné látky, jako jsou amoniak a chlór. Další jsou objekty skladující ropné produkty, kterými jsou převážně čerpací stanice pohonných hmot. Nebezpečná látka může uniknout také při přepravě v důsledku dopravní nehody.

Letecké havárie

Vzhledem k letovému provozu odpovídajícímu národní a mezinárodní dopravě vzniká nebezpečí při startech a přistáních letadel v okolí mezinárodního letiště Mošnov. (Hrozby v kraji, 2016)

Další hrozby

Zde spadá terorismus, organizovaný zločin, migrační vlny, skládky nebezpečných odpadů, ohrožení vodních zdrojů a rizika z rozvojových nebo útlumových ekonomických programů.

Terorismus

Na území Moravskoslezského kraje se nachází množství míst s vysokou koncentrací lidí (nákupní střediska, školy aj.), které by se mohly stát cílem teroristického útoku.

Organizovaný zločin

Trestná činnost skupiny více než 3 lidí. V kraji jsou vazební věznice a věznice pro výkon trestu v Ostravě – Heřmanicích, Karviné a Opavě. V těchto zařízeních může docházet uvěznění lidí z takových skupin, kteří mohou mít snahu v této činnosti pokračovat.

Migrační vlny

Protizákonné činy migrantů mohou vznikat v uprchlickém táboře ve Vyšních Lhotách.

Skládky nebezpečného odpadu

Tyto skládky mohou ohrožovat zdraví, životní prostředí a jejich odstranění je velmi složité a nákladné.

Ohrožení vodních zdrojů

Rizikem může být znečištění a znehodnocení vody, zastavení dodávek vody, epidemie či terorismus.

Rizika z rozvojových či útlumových ekonomických programů

Hlavním tématem jsou útlumové programy, které zasahují průmysl paliv, energetiky a hutnictví. (Hrozby v kraji, 2016)

6.4 Bezpečnostní systém kraje

Bezpečnostní systém je nástroj pro obstarání bezpečnosti státu a dosáhnutí zejména životních a strategických zájmů ČR. Bezpečnostní systém tvoří způsobilými prvky podle příslušných zákonů. Jsou to orgány zákonodárné, výkonné a soudní moci, ozbrojené síly a ozbrojené bezpečnostní složky aj. Na bezpečnosti jsou povinny se podílet státní orgány, orgány samosprávných celků a právnické osoby. (Balabán, 2015)

Pro kraj, jakožto i pro republiku to jsou mezi ozbrojenými silami příslušníci armády ČR, hradní stráž a vojenské kanceláře prezidenta. Mezi ozbrojené složky patří policie ČR vězeňská služba, parlamentní stráž a celní správa.

Na úrovni kraje dále působí tyto instituce a orgány:

- Orgány územní samosprávy – Hejtman kraje, rada kraje, zastupitelstvo kraje, bezpečnostní rada kraje, krizový štáb kraje, povodňová komise kraje a krajský úřad.
- Správní úřady – Krajská hygienická stanice, krajská veterinární stanice, celní ředitelství, finanční ředitelství, zdravotní ústav a krajské státní zastupitelství.
- Orgány soudní moci – Krajský soud.
- Záchrané sbory a služby – Jednotka Hasičského záchranného sboru kraje a územní středisko zdravotnické záchranné služby. Ve vybraných lokalitách to dále je báňská záchranná stanice, horská služba, vodní a záchranné služby a speleologické záchranné služby.

(Orgány krizového řízení, 2011)

Bezpečnostní rada kraje

Bezpečnostní rada kraje je koordinační orgán, který je určen pro připravenost na krizové situace. Jejím předsedou je krajský hejtman a v Praze primátor hlavního města Prahy, který jmenuje její členy. Vychází ze zákona číslo 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů. (Bezpečnostní rada kraje, 2011)

6.5 Krizové a havarijní plánování

Úkolem krizového plánování je určení rizik, které mohou vyvolat krizovou situaci. Cílem je zhotovit organizační, řídicí a rozhodovací postupy pro splnění úkolů krizového řízení, zastavit nebo snížit následky krizových situací, zajistit připravenost sil a prostředků a vykonat příslušná opatření, která vedou k jejímu zvládnutí.

Krizový plán

Krizový plán Moravskoslezského kraje je základním plánovacím dokumentem, který obsahuje přehled krizových opatření a postupů pro řešení krizových situací v Moravskoslezském kraji. Jeho cílem je zajistit připravenost na krizové situace a jejich řešení. Určuje pravomoci a působnosti orgánů krizového řízení kraje během nastalých krizových stavů. Krizový plán pro Moravskoslezský kraj je určen nařízením vlády

č. 462/2000 Sb. Krizový plán zpracovává Hasičský záchranný sbor Moravskoslezského kraje společně s Krajským úřadem Moravskoslezského kraje. (Krizový plán kraje, 2020)

Havarijní plán

Havarijní plán je dokument, kde jsou popsány postupy a opatření, které mají za úkol odstranit nebo snížit následky mimořádné události či havárie.

Havarijní plány rozdělujeme na:

- Havarijní plán kraje.
- Vnější havarijní plán.
- Vnitřní havarijní plán.

Havarijní plán kraje je zhotoven pro řešení mimořádných událostí, kvůli kterým se musí vyhlásit třetí nebo zvláštní stupeň poplachu. (Havarijní plánování, 2011)

7 KVALITATIVNÍ ANALÝZA RIZIK S VYUŽITÍM JEJICH SOUVZTAŽNOSTI

Metoda kvalitativní analýzy rizik s využitím jejich souvztažnosti (dále jen „KARS“) dokáže určit nejzávažnější a nejvíce pravděpodobné rizika a posléze je roztrždit do skupin podle nebezpečnosti. Počátečním krokem je vytvoření seznamu rizik, které mohou ohrozit území Moravskoslezského kraje.

Možná rizika v Moravskoslezském kraji:

1. Přírozená povodeň.
2. Zvláštní povodeň.
3. Zranění osob.
4. Terorismus.
5. Hromadná silniční nehoda.
6. Únik nebezpečných látek.
7. Organizovaný zločin.
8. Hromadná železniční nehoda.

Metoda KARS funguje na principu vzájemného působení souvztažnosti rizik, přičemž využívá ověřování jednotlivých rizik za pomoci dotazu, jestli může riziko způsobit vznik dalšího rizika. Do tabulky jsou zapsány odpovědi pomocí hodnot 0 a 1. Zápis hodnoty 1 nastává v případě, když je odpověď na otázku ano, tedy že riziko může vyvolat další riziko. Hodnota 0 je zapisována, pokud je odpověď na otázku ne, tedy že nemůže vyvolat další riziko. Pro metodu KARS je daný předpoklad, že riziko není schopno vyvolat sebe samo. V tabulce se tak tyto místa nevyplňují. (Vávra, 2020)

Tabulka 1 - Tabulka rizik (Vlastní)

Riziko	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Součet
1. Přírodní povodeň	0	0	1	0	1	1	0	1	1	0	5
2. Zvláštní povodeň	0	0	1	0	1	1	0	1	1	0	5
3. Zranění osob	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	2
4. Terorismus	0	1	1	0	1	1	1	1	1	0	7
5. Hromadná silniční nehoda	0	0	1	0	0	1	0	0	1	0	3
6. Únik nebezpečných látek	0	0	1	0	1	0	0	0	1	0	3
7. Organizovaný zločin	0	0	1	1	1	0	0	0	1	0	4
8. Hromadná železniční nehoda	0	0	1	0	0	1	0	0	1	0	3
9. Panika	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1	2
10. Nakažlivá nemoc	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	2
Součet	1	1	9	1	5	5	1	3	9	1	

Následně je potřeba využít koeficienty pasivity a aktivity, za pomoci kterých je tabulka převedena do matematického znázornění. Tento krok je důležitý pro správnou klasifikaci rizika.

Koeficient aktivity (K_{ARi})

Jestliže vznikne riziko R_i , může toto riziko vyvolat další rizika. Koeficient aktivity určí potenciálně vyvolané riziko v procentech.

Koeficient pasivity (K_{PRi})

Koeficient pasivity značí v procentuální míře, kolik rizik je schopno riziko R_i vyvolat.

Pro vyjádření koeficientů je potřeba stanovit kombinace. Jakmile riziko vyvolá další riziko, tak se počet rizik rovná $x - 1$. (Vávra, 2020)

Výpočet koeficientu aktivity K_{ARi} pro jednotlivá rizika R_i

$$K_{ARi} = \frac{\sum Ri}{x \cdot 1} \cdot 100 [\%]$$

$$1. K_{ARi} = \frac{\sum Ri}{x \cdot 1} \cdot 100 [\%] = \frac{5}{10-1} \cdot 100 = \frac{5}{9} \cdot 100 = 55,55\%$$

$$2. K_{ARi} = \frac{\sum Ri}{x \cdot 1} \cdot 100 [\%] = \frac{5}{10-1} \cdot 100 = \frac{5}{9} \cdot 100 = 55,55\%$$

$$3. K_{ARi} = \frac{\sum Ri}{x \cdot 1} \cdot 100 [\%] = \frac{2}{10-1} \cdot 100 = \frac{2}{9} \cdot 100 = 22,22\%$$

$$4. K_{ARi} = \frac{\sum Ri}{x \cdot 1} \cdot 100 [\%] = \frac{7}{10-1} \cdot 100 = \frac{7}{9} \cdot 100 = 77,77\%$$

$$5. K_{ARi} = \frac{\sum Ri}{x \cdot 1} \cdot 100 [\%] = \frac{3}{10-1} \cdot 100 = \frac{3}{9} \cdot 100 = 33,33\%$$

$$6. K_{ARi} = \frac{\sum Ri}{x \cdot 1} \cdot 100 [\%] = \frac{3}{10-1} \cdot 100 = \frac{3}{9} \cdot 100 = 33,33\%$$

$$7. K_{ARi} = \frac{\sum Ri}{x \cdot 1} \cdot 100 [\%] = \frac{4}{10-1} \cdot 100 = \frac{4}{9} \cdot 100 = 44,44\%$$

$$8. K_{ARi} = \frac{\sum Ri}{x \cdot 1} \cdot 100 [\%] = \frac{3}{10-1} \cdot 100 = \frac{3}{9} \cdot 100 = 33,33\%$$

$$9. K_{ARi} = \frac{\sum Ri}{x \cdot 1} \cdot 100 [\%] = \frac{2}{10-1} \cdot 100 = \frac{2}{9} \cdot 100 = 22,22\%$$

$$10. K_{ARi} = \frac{\sum Ri}{x \cdot 1} \cdot 100 [\%] = \frac{2}{10-1} \cdot 100 = \frac{2}{9} \cdot 100 = 22,22\%$$

Výpočet koeficientu pasivity K_{PRi} pro jednotlivá rizika R_i

$$K_{PRi} = \frac{\sum Ri}{x \cdot 1} \cdot 100 [\%]$$

$$1. K_{PRi} = \frac{\sum Ri}{x \cdot 1} \cdot 100 [\%] = \frac{1}{10-1} \cdot 100 = \frac{1}{9} \cdot 100 = 11,11\%$$

$$2. K_{PRi} = \frac{\sum Ri}{x \cdot 1} \cdot 100 [\%] = \frac{1}{10-1} \cdot 100 = \frac{1}{9} \cdot 100 = 11,11\%$$

$$3. K_{PRi} = \frac{\sum Ri}{x \cdot 1} \cdot 100 [\%] = \frac{9}{10-1} \cdot 100 = \frac{9}{9} \cdot 100 = 99,99\%$$

$$4. K_{PRi} = \frac{\sum Ri}{x \cdot 1} \cdot 100 [\%] = \frac{1}{10-1} \cdot 100 = \frac{1}{9} \cdot 100 = 11,11\%$$

$$5. K_{PRi} = \frac{\sum Ri}{x \cdot 1} \cdot 100 [\%] = \frac{5}{10-1} \cdot 100 = \frac{5}{9} \cdot 100 = 55,55\%$$

$$6. K_{PRi} = \frac{\sum Ri}{x \cdot 1} \cdot 100 [\%] = \frac{5}{10-1} \cdot 100 = \frac{5}{9} \cdot 100 = 55,55\%$$

$$7. K_{PRi} = \frac{\sum Ri}{x \cdot 1} \cdot 100 [\%] = \frac{1}{10-1} \cdot 100 = \frac{1}{9} \cdot 100 = 11,11\%$$

$$8. K_{PRi} = \frac{\sum Ri}{x \cdot 1} \cdot 100 [\%] = \frac{3}{10-1} \cdot 100 = \frac{3}{9} \cdot 100 = 33,33\%$$

$$9. K_{PRi} = \frac{\sum Ri}{x \cdot 1} \cdot 100 [\%] = \frac{9}{10-1} \cdot 100 = \frac{9}{9} \cdot 100 = 99,99\%$$

$$10. K_{PRi} = \frac{\sum Ri}{x \cdot 1} \cdot 100 [\%] = \frac{1}{10-1} \cdot 100 = \frac{1}{9} \cdot 100 = 11,11\%$$

Tabulka koeficientů aktivity a pasivity

Tabulka 2 - Tabulka koeficientů aktivity a pasivity (Vlastní)

Riziko R _i	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
K _{ARi} [%]	55,55	55,55	22,22	77,77	33,33	33,33	44,44	33,33	22,22	22,22
K _{PRi} [%]	11,11	11,11	99,99	11,11	55,55	55,55	11,11	33,33	99,99	11,11

Finálním krokem k dokončení metody KARS je vytvoření a vyhodnocení grafického znázornění.

Graf souvztažnosti

Pro určení souvztažnosti rizik slouží graf souvztažnosti. Graf je rozdělen za pomoci dvou os a to osy O₁ a O₂ do čtyřech kategorií.

1. Primárně a sekundárně nebezpečná rizika.
2. Sekundárně nebezpečná rizika.
3. Primárně nebezpečná rizika.
4. Oblast relativně bezpečná.

V grafu zabírá 80% oblasti pouze oblast číslo 1. Pro osu O₁ platí:

$$K_{Amax} - K_{Amin} = 100\%$$

Pokud osa O₁ pokrývá 80% oblasti, rovnoběžka s osou y bude ve vzdálenosti:

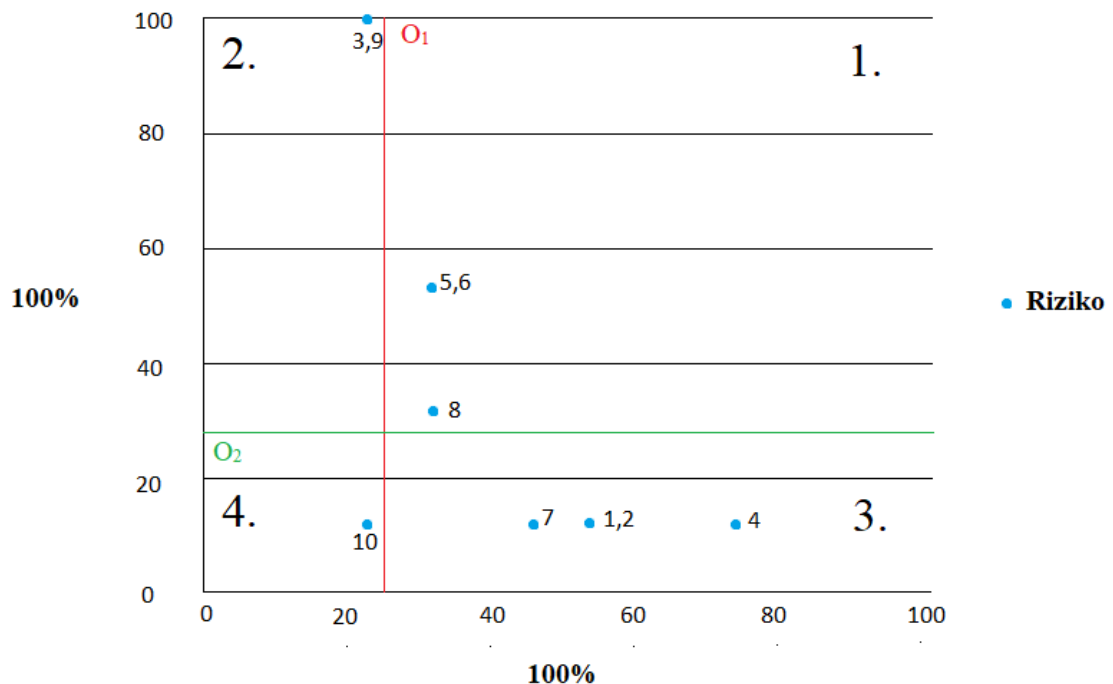
$$O_1 = K_{Amax} - \frac{K_{Amax} - K_{Amin}}{100} \cdot 80$$

$$O_1 = 77,77 - \frac{77,77-11,11}{100} \cdot 80 = 77,77 - 53,33 = 24,44\%$$

Pro osu O_2 je rovnoběžka s osou x ve vzdálenosti:

$$O_2 = K_{Pmax} - \frac{K_{Pmax}-K_{Pmin}}{100} \cdot 80$$

$$O_2 = 99,99 - \frac{99,99-11,11}{100} \cdot 80 = 99,99 - 71,10 = 28,90\%$$

Obrázek 2 - Graf souvztažnosti (Vlastní)

Vyhodnocení za pomoci grafu souvztažnosti

Pomocí grafu souvztažnosti došlo k vyhodnocení rizik.

- Do 1. oblasti spadají primárně a sekundárně nebezpečné rizika a to konkrétně hromadná silniční nehoda, únik nebezpečných látek a hromadná železniční nehoda.
- Do 2. oblasti spadají sekundárně nebezpečná rizika a to konkrétně zranění osob a panika.
- Do 3. oblasti spadají primárně nebezpečná rizika a to konkrétně přirozená povodeň, zvláštní povodeň, terorismus a organizovaný zločin.

- 4. oblast je relativně bezpečná, takže neobsahuje žádné riziko a do té podle grafu spadá nakažlivá nemoc.

Výsledky metody analýzy rizik KARS poukazují na nejpravděpodobnější rizika v Moravskoslezském kraji, kterými jsou:

- Hromadná silniční nehoda.
- Únik nebezpečných látek.
- Hromadná železniční nehoda.

Tyto rizika je potřebné předcházet, zaměřit se na ně a zavést určitá opatření proti jejich vzniku. (Vávra, 2020)

8 METODA ANALÝZY RIZIK SWOT

Metoda SWOT je univerzální a velmi často používaná analytická metoda, která má široké využití. Její pomocí lze zjistit silné stránky, slabé stránky, příležitosti a hrozby v široké škále různých odvětví.

Metoda SWOT je sestavena ze čtyř faktorů a její název vychází z jejich počátečních písmen:

- Strengths – Silné stránky.
- Weaknesses – Slabé stránky.
- Opportunities – Příležitosti, věci které lze využít.
- Threats – Hrozby.

Analýza SWOT funguje na principu určení silných a slabých stránek. Podstatné je také znát určité příležitosti a hrozby. Jejím cílem je určit a poté snižovat slabé stránky a podporovat silné stránky. (SWOT analýza, 2020)

8.1 SWOT analýza pro Moravskoslezský kraj

Tabulka 3 - SWOT analýza (Vlastní)

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
Profesionalita složek IZS	Nezájem obyvatel
Školení a cvičení složek IZS	Nedostatek příslušníků IZS
Existence strategických dokumentů	Stáří techniky a prostředků složek IZS
Připravenost na vznik krizových situací	Nedostatek financí
PŘÍLEŽITOSTI	HROZBY
Finanční podpora jednotek IZS	Hromadné silniční nehody
Snížení nezaměstnanosti	Přírozená povodeň
Informování a poučení obyvatelstva	Hromadné železniční nehody
Inovace techniky a prostředků IZS	Terorismus

Pro vyhodnocení SWOT analýzy je nezbytné určit hodnocení a váhu jednotlivých činitelů. Váhu určí důležitost každého jednoho činitele, přičemž jejich součet se musí rovnat jedné. Důležitost je stanovena výší čísla, kdy vyšší číslo znamená vyšší důležitost činitele a naopak. Hodnocení se zaznamenává na stupnici 1 až 5. Tato stupnice značí míru spokojenosti, kde číslo 1 značí nejmenší spokojenost a opačně číslo 5 spokojenost největší. Tohle hodnocení je určeno pro silné stránky a příležitosti. Pro slabé stránky a hrozby je hodnocení v záporných číslech. Stupnice hodnocení je v rozmezí -1 až -5, přičemž číslo -1 udává nejnižší nespokojenost a naopak číslo -5 nejvyšší nespokojenost. (Kulich, 2020)

Tabulka 4 - Silné stránky (Vlastní)

Silné stránky		Váha	Hodnocení	Součin
A	Profesionalita složek IZS	0,4	5	2
B	Školení a cvičení složek IZS	0,2	4	0,8
C	Existence strategických dokumentů	0,2	4	0,8
D	Přípravenost na vznik krizových situací	0,2	4	0,8
Celkem		1	17	4,4

Tabulka 5 - Slabé stránky (Vlastní)

Slabé stránky		Váha	Hodnocení	Součin
A	Nezájem obyvatel	0,1	-3	-0,3
B	Nedostatek příslušníků IZS	0,4	-4	-1,6
C	Stáří techniky a prostředků IZS	0,3	-3	-0,9
D	Nedostatek financí	0,2	-4	-0,8
Celkem		1	-14	-3,6

Tabulka 6 – Příležitosti (Vlastní)

Příležitosti		Váha	Hodnocení	Součin
A	Finanční podpora jednotek IZS	0,4	5	2
B	Snížení nezaměstnanosti	0,2	3	0,6
C	Informování a poučení obyvatelstva	0,1	3	0,3
D	Inovace techniky a prostředků IZS	0,3	4	1,2
Celkem		1	15	4,1

Tabulka 7 – Hrozby (Vlastní)

Hrozby		Váha	Hodnocení	Součin
A	Hromadné silniční nehody	0,4	-4	-1,6
B	Přírozená povodeň	0,3	-4	-1,2
C	Hromadné železniční nehody	0,2	-3	-0,6
D	Terorismus	0,1	-3	-0,3
Celkem		1	-14	-3,7

Následně musí být sečteny součiny silných a slabých stránek a součiny příležitostí a hrozeb. Nakonec vypočítáme konečnou bilanci sečtením výsledků externí a interní části.

Tabulka 8 - Interní část (Vlastní)

Interní část	
Silné stránky	4,4
Slabé stránky	-3,6
Celkem	0,8

Tabulka 9 - Externí část (Vlastní)

Externí část	
Příležitosti	4,1
Hrozby	-3,7
Celkem	0,4

Tabulka 10 – Bilance (Vlastní)

Bilance	
Interní část	0,8
Externí část	0,4
Celkem	1,2

Interní část

Interní část má za úkol zjistit, zda silné stránky převyšují ty slabé. V této SWOT analýze převažují silné stránky nad slabými o 0,8 bodů.

Externí část

Je podstatné zaměřit se na možné hrozby, které ohrožují Moravskoslezský kraj a snažit se je eliminovat. Díky příležitostem by mělo dojít ke zlepšení stavu v kraji. V této analýze převyšují příležitosti možné hrozby o 0,4 bodů.

Celková bilance

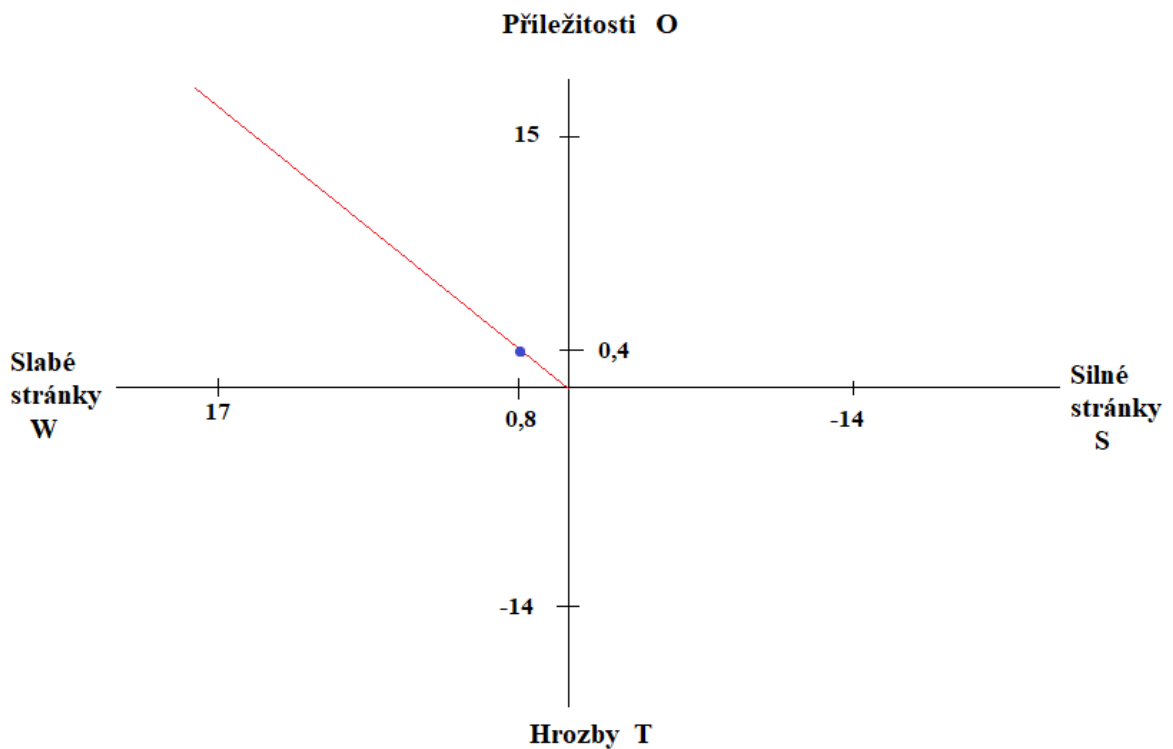
Celková bilance poukazuje na kladnou hodnotu 1,2 bodů. Silné stránky převyšují slabé stránky a příležitosti převažují hrozby. I když je hodnocení v kladných číslech, je zapotřebí nepodceňovat hrozby, minimalizovat rizika a snažit se zlepšit stav v Moravskoslezském kraji na maximum.

Poslední částí je znázornění pomocí grafu. Graf určuje strategie, které napomáhají k vybrání postupu ke zlepšení momentálního stavu.

Strategie:

- SO – využití silných stránek k využití příležitostí.
- ST – využití silných stránek k boji proti hrozbám.
- WO – zdolání slabých částí za pomoci příležitostí.
- WT – řešení hromadění nepříznivých předpokladů a specializuje se na minimalizaci negativních jevů.

(Vávra, 2020)

Obrázek 3 - Grafické zobrazení SWOT analýzy (Vlastní)

Po sestavení grafu za pomoci výsledků je zřejmé, že tato SWOT analýza má strategii WO. Takle strategie je zaměřena na zdolání slabých stránek díky využití příležitostí. Z toho plyne fakt, že v Moravskoslezském kraji jsou nedostatky, které je zapotřebí zmírnit nebo úplně odstranit.

9 NÁVRHY A DOPORUČENÍ

V rámci bezpečnostního prostředí kraje se nachází hned řada možných hrozeb a rizik, ať přírodního charakteru nebo zapříčiněné lidským působením, které mohou být umocněny jistými nedostatky. Tyto hrozby a rizika jsou popsány v předcházejících kapitolách.

Návrhem pro zlepšení bezpečnostního prostředí v Moravskoslezském kraji je více informovat a připravovat obyvatelstvo na možné hrozby v oblasti bezpečnosti. Jednou z možností mohou být informační letáky, které budou postupně popisovat, jak se chovat a postupovat během nastalých událostí různého charakteru. Dále to mohou být reklamní kampaně, které poukazují na hrozby a odkazují např. na internetové stránky, kde se lidé dozvědí o problematice veškeré důležité informace. Také přednášky na středních a vysokých školách mohou tuto problematiku vnést do podvědomí mladších lidí a připravit je na takové situace co nejdříve. Přednášky mohou být ovšem dostupné pro celou veřejnost.

Asi největším problémem je nedostatek financí, jelikož jsou důležité ve všech odvětvích. Proto by bylo důležité doporučit, aby došlo k vymezení a schválení financí pro složky IZS a všech odvětví tykajících se bezpečnosti. Z těchto peněz může být nakoupena modernější technika pro boj a prevenci proti možným hrozbám. Dále také rozšíření možnosti pracovních míst a pozic pro nábor nových členů IZS, jejich proškolení a tréninku.

Dalším doporučením mohou být přísnější kontroly zejména na letištích, aby nedocházelo k přísunu migrantů, kteří by se zde snažili nelegálně setrvat. K tomuto se vztahuje mezinárodní spolupráce s jinými státy.

V Moravskoslezském kraji dochází také k velkému množství dopravních nehod, jelikož se zde nachází velmi rozmanitá dopravní infrastruktura. Jako doporučení se pro toto odvětví nabízí zpřísnění kontrol, upravení dopravních předpisů v rizikových úsecích např. snížením rychlosti a také zvýšení možných sankcí za porušení předpisů. Zejména zaměření na kamiony převážející náklad na území kraje, jelikož často bývají přetíženy až o desítky tun a v případě nehody to může mít fatální následky.

S tímto jsou také spojeny nehody na železnicích. Doporučením pro snížení těchto nehod, zejména vlaku s motorovým vozidlem, je přidání světelné signalizace a závor na železniční přejezdy, které jsou nepřehledné, rizikové nebo nejsou aspoň jedním z těchto dvou systému vybaven. V kraji se nachází velké množství železničních přejezdů, a tak není možné takto zaopatřit úplně všechny, avšak jak už bylo zmíněno, na rizikových a nepřehledných místech jsou tato opatření potřebná. Dále je také důležité, aby strojvůdci měli dostatečné proškolení

a praxi, ale také odpočinek. Možné přehlednutí návěstí či návěstidla může vést k tragickým následkům, kdy dojde k vykolejení nebo střetu dvou vlaků.

Dalším rizikem je přirozená povodeň. Její předejití není vždy zcela možné, avšak návrhy na snížení této možnosti na minimum může být za pomoci včasného předvídání a rychlého zásahu proti vylití vody z koryta. V problémových místech vybudování hrází nebo rozšíření koryta řeky. Dále je také možnost uměle vytvořit boční odtok, který odvede vodu např. mimo obydlená území, silnice nebo železnice a nedojde tak k zaplavení.

ZÁVĚR

Téma této diplomové práce bylo bezpečnostní prostředí kraje a to konkrétně Moravskoslezského. Jejím cílem bylo zhodnocení bezpečnostního prostředí a doporučení návrhů na zlepšení.

V teoretické části jsou popsány právní normy a důležité strategické dokumenty související s bezpečností a bezpečnostním prostředím. Dále se práce zabývá samotnou bezpečností a s ní související bezpečností vnitřní a bezpečností vnější. Následující kapitola obsahuje popis bezpečnostního prostředí jako celku a bezpečnostního prostředí vnějšího a bezpečnostního prostředí vnitřního. Poté jsou rozepsány bezpečnostní hrozby. Tyto hrozby jsou vybrány pro Moravskoslezský kraj a jsou popsány. Také je u každé hrozby určena míra možnosti vzniku na území ČR.

V praktické části diplomové práce je popsán Moravskoslezský kraj. Poté jsou zpracovány metody analýzy rizik. První je metoda KARS, která vyhodnotí největší hrozby a s následným použitím metody analýzy rizik SWOT jsou zjištěny silné stránky, slabé stránky, příležitosti a hrozby. Analýza SWOT odhalila, že je nutné zdolávat hrozby za pomoci příležitostí. Následně jsou na základě výsledků metod analýzy rizik zpracovány návrhy a doporučení na zlepšení bezpečnostního prostředí v Moravskoslezském kraji. Tyto návrhy se týkají informovanosti a zapojení obyvatel do vytváření bezpečnějšího prostředí a předcházení možným hrozbám. Dále je zlepšení finančních prostředků, díky kterým je možné lépe vybavit složky IZS.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

BALABÁN, Miloš a Bohuslav PERNICA, 2015. *Bezpečnostní systém ČR: problémy a výzvy*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, nakladatelství Karolinum. ISBN 978-80-246-3150-9.

BATISTI, Corrado, Gianluca POETA a Giuliano FANELLI, 2016. *An Introduction to Disturbance Ecology: A Road Map for Wildlife Management and Conservation*. Switzerland. ISBN 978-3-319-32476-0.

Bezpečnostní hrozby, 2019. *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/bezpecnostni-hrozby-337414.aspx?q=Y2hudW09Mw%3D%3D>

Bezpečnostní rada kraje, 2011. *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/bezpecnostni-rada-kraje.aspx>

Co je extremismus, 2010. *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/co-je-extremismus.aspx>

Co je organizovaný zločin, 2016. *Policie ČR* [online]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/co-je-organizovany-zlocin.aspx>

Co je to bezpečnostní hrozba, 2008. *IT Slovník* [online]. Dostupné z: <https://it-slovník.cz/pojem/bezpecnostni-hrozba>

Časté dotazy k vývozu položek dvojího použití, 2014. *Ministerstvo průmyslu a obchodu* [online]. Dostupné z: <https://www.mpo.cz/cz/zahranicni-obchod/licencni-sprava/mezinarodni-kontrolni-rezimy-zbozi-dvojihopouziti/caste-dotazy-k-vyvozu-polozek-dvojihopouziti--6307/>

ČESKO, 1993. Ústavní zákon č. 1/1993 Sb. *Zákony pro lidi* [online]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1993-1>

ČESKO, 1993. Usnesení předsednictva České národní rady o vyhlášení LISTINY ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD jako součástí ústavního pořádku České republiky. *Zákony pro lidi* [online]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1993-2v>

ČESKO, 1998. Ústavní zákon o bezpečnosti České republiky. *Zákony pro lidi* [online]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1998-110>

ČESKO, 1999. Zákon o ozbrojených silách České republiky. *Zákony pro lidi* [online]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1999-219>

ČESKO, 1999. Zákon o vojácích z povolání. *Zákony pro lidi* [online]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1999-221>

ČESKO, 1999. Zákon o zajišťování obrany České republiky. *Zákony pro lidi* [online]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1999-222>

ČESKO, 2000. Zákon o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů. *Zákony pro lidi* [online]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-239>

ČESKO, 2000. Zákon o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon). *Zákony pro lidi* [online]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-240>

ČESKO, 2000. Zákon o hospodářských opatřeních pro krizové stavy a o změně některých souvisejících zákonů. *Zákony pro lidi* [online]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-241>

ČESKO, 2004. Zákon o branné povinnosti a jejím zajišťování (branný zákon). *Zákony pro lidi* [online]. Dostupné z: https://www.zakonyprolidi.cz/nabidka/cs/2004-585/zneni-20050101#p40_p40-3

Demografický vývoj ve městech Moravskoslezského kraje v roce 2020, 2020. *Český statistický úřad* [online]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/xt/demograficky-vyvoj-ve-mestech-moravskoslezskeho-kraje-v-roce-2020>

Energetická bezpečnost je o zajištění dodávek i rozumných cenách, 2015. *Vláda České republiky* [online]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/cz/evropske-zalezitosti/komentar/energeticka-bezpecnost-je-o-zajisteni-dodavek-i-rozumnych-cenach-128536/>

FRANK, Libor a Richard STROJAR, 2010. *Charakteristiky a trendy vývoje bezpečnostního prostředí: Implikace pro ozbrojené síly* [online]. In: . Brno, s. 40. Dostupné z: https://is.muni.cz/el/1423/jaro2016/BSS151/um/Charakteristiky_a_trendy_vyvoje_bezpecnostniho_prostredi.pdf

Havarijní plánování, 2011. In: *HZS Moravskoslezského kraje* [online]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/krizove-rizeni-a-cnp-havarijni-planovani-havarijni-planovani.aspx?q=Y2hudW09MQ%3d%3d>

Hrozby v kraji, 2016. *HZS Moravskoslezského kraje* [online]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/hrozby-v-kraji.aspx?q=Y2hudW09MQ%3d%3d>

Charakteristika Moravskoslezského kraje, 2022. *Český statistický úřad* [online]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/xt/charakteristika_moravskoslezskeho_kraje

KULICH, Ondřej, 2020. *Návrh požárního zabezpečení objektu*. Uherské Hradiště. Bakalářská. Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně Fakulta logistiky a krizového řízení.

KOLEKTIV AUTORŮ POD VEDENÍM MINISTERSTVA ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ ČR, 2015. *Bezpečnostní strategie České republiky* [online]. Praha. ISBN 978-80-7441-005-5. Dostupné také z: <https://www.vlada.cz/assets/ppov/brs/dokumenty/bezpecnostni-strategie-2015.pdf>

Koncepce rozvoje dopravní infrastruktury Moravskoslezského kraje, 2020. *Moravskoslezský kraj* [online]. Dostupné z: <https://www.msk.cz/cs/temata/doprava/koncepce-rozvoje-dopravni-infrastruktury-moravskoslezskeho-kraje-1260/>

KRÁSNÝ, Antonín a Oldřich SOCHA, 2006. *Možné vlivy bezpečnostního prostředí na Českou republiku a její ozbrojené síly* [online]. In: . Brno. Dostupné z: <https://www.obranaastrategie.cz/cs/archiv/rocnik-2006/1-2006/mozne-vlivy-bezpecnostniho-prostredi-na-ceskou-republiku-a-jeji-ozbrojene-sily.html>

Krizový plán kraje, 2020. *HZS Moravskoslezského kraje* [online]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/krizovy-plan-kraje.aspx>

Migrace, 2016. *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/migrace/clanek/migrace-web-uvod-migrace.aspx>

Ministerstvo obrany a Armáda České republiky: České strategické dokumenty, 2021. *Zákony pro lidi* [online]. Dostupné z: <https://mocr.army.cz/dokumenty-a-legislativa/ceske-dokumenty-46088/>

MINISTERSTVO PRŮMYSLU A OBCHODU, 2011. *Východiska ke koncepci surovinové a energetické bezpečnosti České republiky* [online]. In: . Dostupné z: <https://www.mpo.cz/assets/dokumenty/44988/50560/583032/priloha001.pdf>

MINISTERSTVO VNITRA ČR, 2016. *Audit národní bezpečnosti* [online]. Praha. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/assets/media-centrum/aktualne/Audit-narodni-bezpecnosti-20161201.pdf>

- Orgány krizového řízení* [online], 2011. In: . Dostupné z: <https://www.jh.cz/>
- POPOV, Georgi, Bruce K. LYON a Bruce HOLLCROFT, 2016. *Risk Assessment: A Practical Guide to Assessing Operational Risks*. 1., Wiley. ISBN 978-1-118-91104-4.
- PORADA, Viktor, 2019. *Bezpečnostní vědy: úvod do teorie, metodologie a bezpečnostní terminologie*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk. ISBN 978-80-7380-758-0.
- Povodňová ochrana, 2020. *Moravskoslezský kraj* [online]. Dostupné z: https://www.msk.cz/cs/temata/zivotni_prostredi/povodnova-ochrana-1415/
- SAK, Petr, 2018. *Úvod do teorie bezpečnosti: nekonvenční pohledy na minulost, přítomnost a budoucnost lidstva*. [Praha]: Petrklíč. ISBN 978-80-7229-652-1.
- SMOLÍK, Josef a Tomáš ŠMÍD, 2010. *Vybrané bezpečnostní hrozby a rizika 21. století*. Brno: Masarykova univerzita, Mezinárodní politologický ústav. ISBN 978-80-210-5288-8.
- SOUČEK, Vladimír, Eva STAŇOVÁ a Martin LINHART, 2005. *Vnitřní bezpečnost a veřejný pořádek: Ministerstvo vnitra obor bezpečnostní politiky*.
- SWOT analýza, 2020. *Sociální síť pro business* [online]. Dostupné z: <https://managementmania.com/cs/swot-analyza>
- ŠENOVSKÝ, Pavel, 2015. *Bezpečnost občanů a rizika v území*. V Ostravě: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství. Spektrum (Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství). ISBN 978-80-7385-172-9.
- VÁVRA, Dominik, 2020. *Bezpečnostní prostředí v kontextu ochrany měkkých cílů*. Uherské Hradiště. Bakalářská. Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně Fakulta logistiky a krizového řízení.
- What are Natural Threats?, 2020. *BCM Institute* [online]. Dostupné z: <https://blog.bcm-institute.org/crisis-management/what-are-natural-threats>

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

ČR Česká republika

EU Evropská unie

IZS Integrovaný záchranný systém

KARS Kvalitativní analýza rizik s využitím jejich souvztažnosti

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 - Bilance počtu obyvatel měst Moravskoslezského kraje v roce 2020 (Demografický vývoj ve městech Moravskoslezského kraje v roce 2020, 2020)	38
Obrázek 2 - Graf souvztažnosti (Vlastní)	49
Obrázek 3 - Grafické zobrazení SWOT analýzy (Vlastní)	55

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 - Tabulka rizik (Vlastní)	46
Tabulka 2 - Tabulka koeficientů aktivity a pasivity (Vlastní)	48
Tabulka 3 - SWOT analýza (Vlastní)	51
Tabulka 4 - Silné stránky (Vlastní)	52
Tabulka 5 - Slabé stránky (Vlastní)	52
Tabulka 6 – Příležitosti (Vlastní)	53
Tabulka 7 – Hrozby (Vlastní)	53
Tabulka 8 - Interní část (Vlastní)	53
Tabulka 9 - Externí část (Vlastní)	54
Tabulka 10 – Bilance (Vlastní)	54

